

coanegra

Núm. 52 - Juliol i Agost 88

Preu: 100 ptes.

PREMSA
CORTINA

VINS RUBI

ELABORACIÓ PRÒPIA

Celler:
Bartomeu Simonet, 4 - Tel. 62 00 68

Joan i Maria

PERRUQUERS

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81
Descompte Carnet Jove

PERRUQUERIA SASTRE

Direcció: Gabriel i Miquel Sastre

- * PERRUQUES, POSTISSOS, BISONYES
- * TRACTAMENTS CAPIL·LARS
- * CONSULTA GRATUITA
- * A més, talls moderns, tinte...

VENIU I EN PARLAREM

Estam al seu servei al Carrer Bisbe Perelló, 4

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

L'AJUNTAMENT INFORMA!

A partir de dia 26 de juliol la piscina municipal està cada dia des de les 20' 00 hs. a disposició de totes les persones adultes exclusivament.

Si a més a més estan interessades en prendre part a cursets de natació es poden informar allà mateix o a la Casa de la Vila.

Ajuntament de Santa Maria del Camí

EDITORIAL

ESSER JOVE AVUI

La nostra societat viu una situació curiosa: mentre la tercera edat té clubs, associacions, activitats, etc., la joventut pareix que està morta. A Santa Maria abans hi havia clubs juvenils, ara hi ha associacions de tercera edat. Fomentar les activitats i l'associacionisme dels més vells està molt bé, però la manca d'activitats i llocs per als joves és un problema greu.

De tota manera, seria un absurd el pensar que la culpa d'això sols la té l'ajuntament o les institucions oficials, la culpa la tenen en especial els mateixos joves, dominats per la desgana i el desinterés. L'ajuntament no fa res, però ningú li demana que faci.

Una de les característiques de tota nova generació que s'incorpora al món i a la bolla, després d'una infància que cada vegada és més curta, és el pensar que és diferent, que els altres, els que els han precedit, a més de vells, ja no tenen res a aportar ni res a dir. Cal esser «moderns», o si no, «postmoderns», i tot allò que no ho sigui és «un mal rollo». Avui esser «moderns» és desinteressar-se per tot.

Lamentablement els joves sovint, amb l'afirmació del que creuen que és la seva diferència, no fan més que esser utilitzats per la publicitat per incorporar una nova moda: els calçons que s'han de dur per esser «moderns», o el nou grup que s'ha d'escoltar per entendre de música de bon de veres. La joventut sempre ha estat el segment de població més sensible a la publicitat, el més moldeable, i el més bo d'utilitzar. Per això a vegades la «modernitat» en lloc d'elegir-la els propis joves, la trien els publicistes i especialistes en «marketing». Els que han triat la moda de l'apatia i el menfotisme sabien el que feien: han neutralitzat tota una generació de joves. Això vol dir que els que comanden ho podran fer més còmodament, als joves d'ara els va bé tot.

Hi ha hagut algunes generacions juvenils que s'han oposat a esser utilitzats, sobretot en els anys 60 i 70, quan els aires de llibertat (dels hippies de cabells llargs als inconformistes del maig del 68) sacsen un poc una Europa endormiscada. Però a Mallorca, tapats per una dictadura (que per molt que agrada al Sr. Batle no va fer més que sanar intel·lectualment i moralment a la gent) estàvem molt lluny d'aquells oratges frescs.

Aleshores els joves mallorquins badaven uns ulls com a salers davant aquelles escultursals nòrdiques

que se socorraven sobre la platja o omplien les sales de festes. En lloc de hippies i militants de causes ideals, tenguem «picadors», picadors de bona casta, de categoria, que no deixaren gens malament el pavelló de l'illa. Sense voler ni saber com, sortiren del sementer polsós i desagraït per formar part del paisatge turístic. Llavors l'ideal era col·locar-se a l'beria, GESA, o a EMAYA, aprendre comptabilitat i anglès, i guanyar doblers.

Mentrestant en Franco tornava vell, i ens trobàrem, sense saber massa d'on havia vingut, dins una societat que es deia -i es diu- democràtica. Tot estava fet, i per acabar-ho de fotre tothom parlava de crisi econòmica, de manca de feina, d'inseguretat ciutadana, etc. No és estrany que molts d'enyorosos pensassin allò de que «amb en Franco estàvem millor», i que molts d'altres se sentissin desil·lusionats. A més la moda deia que ara el que «molava» era «passar de tot».

I ara tenim un jovent que -pobret!- ha perdut la il·lusió d'esser jove. Aspirant a «iuppie», li han dit tantes vegades que cal «passar de tot», que passa fins i tot d'esser jove, amb tot allò que implica de rompre amb motles, d'inquietud, d'imaginació fresca i de ganes de treure el nas en un món -el dels adults- que fa olor de tancat. Tot està massa fet, massa acabat, massa «atado y bien atado», perquè una nova generació de jovent rabiós -peluts o pelats, és igual- digui que ja n'hi ha prou de tanta de «postmodernitat» madrileta de plàstic color de rosa. Però un dia o l'altre una nova fornada arribarà, amb set de vanjança, segurament responnent a un impuls de fora, de París, de Barcelona o de Londres, i passarà comptes amb aquests joves acomodats a les butaques del pub que es graten la panxa entre whisky i whisky.

De moment esser jove és un ofici difícil, que cada dia fa més olor de vell, especialment quan s'ha difuminat tot el que hauria de caracteritzar els joves de dinamisme, de pressa, d'entusiasme per fer sentir la veu pròpia. S'ha esvaït la generació dels 80?. És una qüestió que encara no és bona de respondre, però de moment la primera generació educada en democràcia sembla esser la més poc crítica, la més poc participativa i la més indiferent cap a tot allò que no sigui surar individualment dins la nostra selva de cada dia.

SANTA MARGALIDA '88

UNA REVETLA SENSE JOVENT, UNES FESTES MEDIOCRES... UN POBLE AVORRIT

Un any més hem passat les festes de Santa Margalida, i si haguéssim de resumir-les en una frase, hauria de ser la de sempre: molta gent que s'ho mirava; però bulla, ambient, allò que es diu festa, ben poca!

Un prgrama normalet, amb els actes de sempre: competicions esportives, revetlla de dissabte, teatre, joies i balls mallorquins «de mostrar»; amb algunes novetats, (i les novetats sempre són d'agrair), com la vetlada de música mallorquina, i el concurs d'estels, però molt poca enmig de la pista... el dia que hi havia pista, perquè el dia de Coanegra i Aliorna les cadires pareixien copostes aposta per a que ningú s'atrevis a sortir a ballar.

Com sempre va faltar una festa infantil, però això enguany no ha estat cap problema per als més menuts: la verdadera festa infantil a ser la revetlla del dissabte. Tot eren al·lots petits que ballaven (i petits vol dir petits, ni adolescents), i gent major que seia i s'ho mirava. colles de joves arribaven, ho veien, i lògicament se'n tornaven cap Ets Hostals o a fora poble. A la Plaça Nova no hi haia absolutament res que fer. Per no poder, ni les xafarderes pogueren controlar qui ballava amb qui ni si un oo altra festejaven, perquè no hi havia ningú per esser controlat. En definitiva, un espectacle trist. No s'havia vist mai una revetlla tan fada. Els del conjunt, pobrets, feien llàstima; tocant davant una rotllada de nins petits envoltats de pares i padrins que seien. Això no s'havia vist mai enlloc. A qualsevol poble o barri, fins i tot a un lloc de tan poca tradició com és es Pont d'Inca Nou (per posar un exemple) les revetlles són allò que han de ser: una festa popular on la gnt balla, pega bots, beu, riu i xerra. Sol esser així per tot, però a Santa Maria no. Comencen a ser massa anys de dedicar només atencions als vells, de acostumar-los a seure i mirar. No podem esperar ara que els joves ni els majors surtin a ballar a la plaça, és ja una mica tard. Els joves prefereixen la barra de «pub» i els vells la cadira.

I així és cm tenim ara unes festes amb l'esperit envellit, unes festes en les quals l'únic que hem de fer, joves i vells, és mirar, mirar i mirar:

Mirar com Coanegra i Aliorna tocaven cançons que han

Per sort, no fallà el so festiu de les xeremies.

estat fetes per a ser ballades, i que a qualsevol altre poble serien motiu d'una ballada ben vitenca, però que a Santa Maria nmés les balla poca gent i a més de fora poble.

Mirar com la mateixa gent que diumenge no va voler, no va poder o no va sebre ballar de pes en terra sense llums ni disfresses, dilluns puja damunt l'escenari perquè vegem que ballen de bé (que a més és ver que hi ballen bé).

Mirar com una senyora l'única que ha estat capaç d'aprendre en el nostre idioma és agrair al programa de festes.

I mirar, però no sempre escoltar i deixar escoltar, els actes que en definitiva estan pensats per mirar i escoltar, com són la funció de teatre o l'actuació de la banda de música.

La veritat és que, mirar per mirar, valdria més que l'any que ve retransmetin les festes per televisió, així ja no hauríem de sortir de ca nostra i ho veurem i sentirem tot millor. Podeu estar segurs que el que signa aquest article canviarà de cadena, perquè ja s'ensuma qui serà el locutor.

Mateu Vich

JOAN FORTEZA CAMPINS

Instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
bombes submergides

Carrer Bartomeu Pasqual, 4 A - Tel. 62 09 39

FESTANECDOTARI

LES FESTES EN BOCINETS

· És sorprenent i sospitos que una senyora «bailaora» tengui tot una plana amb foto incluída al programa de festes -de franc-, que aquesta sigui l'única pàgina redactada en espanyol, i que anunciï l'obertura d'un negoci particular. Vol dir que no ho mereixen molt més persones i entitats que fa molt d'anys que s'hi estan pegant? Sincerament, agrupacions com Tanyes Novells, el grup de na Margalida Mateu, el Tearte de S'Escoleta o Coanegra eren mereixedors d'un tractament millor damunt el programa. Els redactors aquesta vegada han fet parts i quarts d'una manera ben descarada.

· Crida l'atenció que només una sola propaganda del programa estigui impresa a dos colors, que un dels dos colors no apareixi a cap altra part del programa, i que justament estigui lligada a una empresa que realitza obres municipals.

· Que a una plana del programa apareixi en un espai de sis retxes dues vegades la paraula president. I això que no l'havia escrita en Canyelles.

· Resulta digne de ressenya el «Saluda» del batle, impecablement escrit i ple de cultismes. Realment en aquest aspecte està molt ben assessorat.

· Hem de fer menció obligada a l'espectacular debut de la banda de Música de Santa Maria del Camí, esperat amb molta d'il·lusió per molta de gent, i molt aplaudit. Llàstima que a alguns redols de la plaça no es sentís tan bé com ens hagués agradat.

· Igualment és de menció obligada l'anunci fet pel batle de la creació definitiva de l'Escola Municipal de Música per setembre, que convalidarà els estudis amb els del Conservatori i constituirà la cantera de la Banda.

· Alguns membres de la majoria municipal sobre el cadafal ens recordaven inevitablement al presentador de televisió Joaquim Prat. La veritat és que només els mancava dir allò de «a jugar», «a bailar», «a aplaudir», etc.

· És una llàstima que el poble santamarier participi tan poc i tan malament als actes de les festes, que la majoria de gent es limiti a mirar, que molta gent xerrassi mentre hi ha actuacions que exigeixen silenci, que llavors callin quan el que està sobre el ditxós cadafal sigui algun conegut. Realment, no sabem participar. La majoria municipal s'hauria de plantejar el repte d'aconseguir que la gent participàs de bon de veres.

· En canvi és un motiu de satisfacció que molts dels grups contractats per les festes siguin santamariers. Això els ha donat un caire més popular i ha fet que la gent que sortís a la plaça fos més nombrosa.

· La gent de darrera la barra del bar, com ha estat contractada? No tenim res personal contra ningú, però vol-

driem saber si han estat contractats directament, sense donar opció a altres persones o entitats interessades; o si el bar estava gestionat directament consistori, perquè estones hi havia. Per cert, que els preus eren bastant més cars que als bars.

· I per acabar, una petició a la majoria municipal. Serà possible en un futur no massa llunyà conèixer el pressupost detallat de les festes? així el podríem donar a conèixer a tots els ciutadans d'aquest poble amb tota transparència i claretat, no sia cosa que passi com amb la Fira, que van compareixent despeses ara i suara i encara no sabem que ens va costar.

El grup de teatre de S'Escoleta a tancar les festes, amb la representació de «Sa Padrina» davant un nombrós públic.

L'actuació de la banda era esperada amb expectació

COANEGRA VA OBTENIR A SANTIAGO EL PREMI A LA MILLOR RECUPERACIÓ FOLKLÒRICA

El grup musical Coanegra va participar el passat mes de juny a la fase final del «Certamen nacional de música folk para jóvenes intérpretes», que es va celebrar durant tota una setmana a Santiago de Compostela.

Coanegra va arribar a aquesta fase final després d'una primera selecció entre els 32 grups que s'havien inscrit a tot l'estat. Aquesta pre-selecció la va fer el «Instituto de la Juventud» de Madrid, mitjançant una grabació, triant vuit grups per acudir a Santiago. Un cop allà cada un d'aquests grups va fer una actuació de mitja hora. Segons ens comentaren els membres de Coanegra a la seva arribada, l'escenari era monumental, i el lloc esplèndid, al costat de la Catedral de Santiago.

Endemés dels vuit finalistes, actuaren altres sis grups convidats, durant els cinc vespres que va durar el certamen. Així mateix es feren altres activitats paral·leles com exposicions d'instruments populars, conferències i col·loquis. Coanegra a anar a la televisió gallega a grabar tres temes i acudiren també algunes ràdios de Santiago presentant el seu disc.

El darrer dia el jurat va atorgar els quatre premis prevists, obtenint Coanegra el premi a la millor recuperació folklòrica. Segons comentaris del propi grup, més important que el premi en sí, va ser el fet de conèixer a molta de gent relacionada amb la música folk, i observar que Coanegra pot tenir un lloc important en aquest tipus de música dins l'àmbit estatal.

EN POQUES PARAULES

II CONCURS POESIA VALL D'OR

El grup Novetat de Sóller convoca el II Concurs de Poesia en català o castellà Vall d'Or, dotat amb premis de 15.000, 8.000 i 5.000 ptes. Es podran entregar els poemes inèdits -en català o castellà- per duplicat dins un sobre amb el nom de l'autor, adreça i telèfon. El termini d'entrega acaba el 13 d'agost, i l'adreça és: Llibreria Calabruix, C/ de Sa Lluna, 15 (07100 - Sóller).

PREMIS PREMSA FORANA

El passat dia 15 de juliol al pati de Ca Ses Monges del poble d'Ariany es fallà el V Premi Periodístic Premsa Forana, el jurat format per Antonio Alemany, Damià Ferrà-Pons, Josep Massot Ramis i Gaspar Sabater, guardonà a articles de «Es Saig» d'Algaida, «7Setmanari» de Manacor i «Mel i Sucre» de Sant Joan -aquests darrers també reberen el premi d'honor: una escultura d'acer de Joan «Sarassate»-.

TANCAMENTS

Durant aquestes darreres setmanes s'han produït dues baixes dins el moviment comercial santamarier, fins ara de contínues obertures. Els comerços que han tancat la porta al públic són la Boutique Gom a Gom i la Floristeria ubicada a Ca'n Mort.

CAIXER AUTOMÀTIC

Ben aviat s'inaugurarà un Caixer Automàtic, a l'edifici Ca'n Mort a la Carretera. La Caixa és l'entitat que ofereix els serveis d'aquesta oficina automàtica que funcionarà tant amb targes com llibretes de la citada entitat financera. D'aquesta manera els moderns progressos tecnològics i informàtics també arriben al poble. Bona idea, si pensam que durant tot l'estiu les entitats financeres tanquen els dissabtes. Cal apuntar que amb targes d'altres caixes es podran treure a 25.000 pessetes.

CAFETERIA

SA PLAÇA

Plaça Nova

**BAR
SANTA
MARIA**

**CARRER
LLARG**

**SERVEI DE
BARBACOA**

**VARIATS
CONILL TORRAT
HAMBURGUESES**

Els bombers hagueren de treure aigua dels aparcaments subterranis.

TRONS I LLAMPS

El passat dia 27 de juny va ser un autèntic dia de trons i llamps, a devers les quatre i mitja de la nit començà una autèntica tempesta degut a la gran quantitat d'aigua caiguda per metre quadrat en tan poc temps, la qual cosa afecta amb inundacions a diverses cases. Les més afectades foren els aparcaments subterranis als edificis de S'escoleta, Plaça Hostals i Plaça Nova -oono es produïren seriosos enfrontaments entre el promotor de l'edifici i els propietaris dels pisos-, s'hagué de precisar de l'intervenció dels bombers. Degut a la tempesta no hi hagué corrent elèctrica des de la matinada fins a les 3 i mitja de l'horabaixa. També fou dia de llamps, molts d'ells caigueren a les afores del poble, concretament n'hem localitzat un a Son Monserrat.

ESCAPULONS

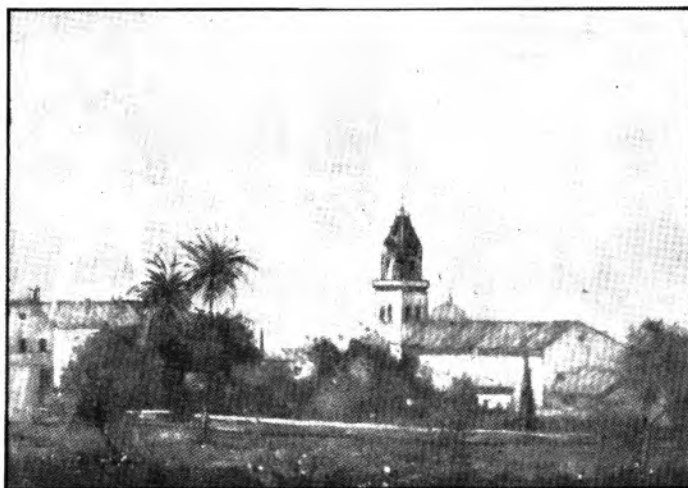
GUILLEM COLOMAR

CADA DIUMENGE A SA PLAÇA

S'avenc

Plaça d'els Hostals, 22
Tel. 62 09 38

SANTA MARIA DEL CAMI

EXPOSICIÓ DE PINTURA

L'Obra Social de La Caixa organitzà una exposició de pintura, des del 16 al 25 de juliol. L'autora Miquela Nicolau Ballester ja ha realitzat diverses exposicions, i presentà els seus lls sobretot de temàtica paisatgística, destacant entre aquests els de temàtica santamariera.

REVELLA DE LA TERCERA EDAT

Prop de quatre centenars de persones majors s'anaren asseient a la plaça Nova per a gaudir el divendres dia 1 de juliol d'una revetla organitzada per l'Associació de la Tercera Edat, amb el suport de l'Ajuntament i diverses entitats. També hi assitiren prop d'unes 200 persones entre adults i infants, amb escassa presència del jovent.

La festa encetada pel bon grup de música de ball Orquestrina d'Algaida, un grup que actuà poquíssim -per motius que no hem pogut esbrinar- i que no aconseguí que gaire gent ballàs. També actuà un grup de dones «Amandes girls», que es canviaren sovint el vestuari i mostraren gran part de les seves cuixes i altres atributs corporals, i finalment un «Quadre Flamenc». Als intermedis i sobre el cadafal el regidor Biel Mesquida acabà de despatxar els números de la rifa i finalment realitzà la rifa i entrega de premis, que abarcava des d'una peça de formatge a una canastra sortida.

Tots els majors foren obsequiats amb un troç de coca i gelat, molts d'ells donaven les gràcies a aquest o aquell, quan això, aquest petit obsequi no ho han d'agrair, s'ho han ben guanyat al llarg d'una vida de feina i de sacrifici, és un detall que s'ho mereixen i que ho han pagat ja.

Crida l'atenció que el pressupost d'aquest acte arribi a prop de les 400 mil pessetes si no els sobrepassa -segons càlculs nostres-. De tota manera l'Associació és prou lliure i responsable per decidir com i de quina manera administrar el seu pressupost. Una festa familiar, però que sens cap dubte desaprofita les possibilitats de l'Orquestrina, més adient per ballar el jovent.

EN POQUES PARAULES

FI DE CURS AL RAMON LLULL

Com ja es tradicional els alumnes dels cursos del Col·legi Ramon Llull ofereixen als pares i amics un festival de cloenda de l'any escolar. Enguany ha estat per iniciativa pròpia dels alumnes, comptant amb la supervisió del professorat. Desfilaren dalt del cadafal des dels parvulets fins als de vuitè d'EGB. No mancaren cançons gimnàstica, humor, balls, i els més original fou una desfilada de models fets en paper pels mateixos al·lots/al·lotes.

EXPOSICIÓ DE RAFEL ADROVER

El pintor afincat a S'Arboçar Rafel Adrover exposa la seva obra a una galeria del Port d'Andratx -del dia 14 al 26 de juliol- a la qual també exposava la ceramista Rosalia Angel.

VACUNACIÓ DE CANS

Els passats dies 20 i 24 de juny es realitzà la vacunació antirràbica dels cans del terme. Aquesta es portà a terme a l'edifici municipal, concretament sobre el passeig. La vacunació afectà a 140 cans.

CLASSES DE CERÀMICA

Dos coneguts ceramistes santamariers: na Catina Vich i Ramon Canyelles, han engegat la idea de montar unes classes de ceràmica, tan per al·lots i al·lotes com per a persones majors que en vulguin aprendre. Així els interessats podran aprendre a través d'aquest curs, tècniques de ceràmica, modelat, torn, esmalts, etc. Els cursos s'impartiran al carrer Ramon Llull.

MAPA D'ACCIÓ SOCIAL

Al transcurs d'un sopar institucional del Consell Insular de Mallorca, on hi assistiren el President del CIM Sr. Joan Verger i la Presidenta de la Comissió d'Acció Social Sra. Joana Vidal, es presentà a la premsa forana el Document «Bases per a la planificació de l'Acció Social de Mallorca». Estudi que ha estat realitzat per l'Escola Universitària de Treball Social de l'UIB, que suposa una recollida de dades econòmiques, demogràfiques, socials de tots els pobles de Mallorca, per tal de posar en marxa un projecte de Servicis Socials que cobreixi tota la població de l'illa. D'altra part el Sr. Verger parlà de què el CIM és un Ajuntament d'Ajuntaments, una entitat que assessora tècnica i econòmicament als ajuntaments més necessitats.

S'ESCOLETA A CONSELL

El passat dissabte 23 de juliol, el grup de teatre de S'Escoleta va representar a Consell l'obra «Sa Padrina», que havia representat tres dies abans a les festes del nostre poble. Aquesta representació a Consell encetà el primer certamen per a aficionats de teatre costumista d'autors mallorquins, que durarà fins dia 14 d'agost, i en el qual hi participen agrupacions de diversos pobles i barris de l'illa.

A la representació hi va acudir poc públic, un centenar de persones, ja que se veu que per Consell no n'han fet gaire propaganda. La majoria d'assistents varen esser santamariers que no havien tengut ocasió de veure la representació de dia 20 a Santa Maria.

DIRECTIVA DE LA BANDA

D'acord amb els seus estatuts, els membres de la Banda de música varen elegir no fa molt la seva directiva, composta per tretze persones, la majoria d'ells músics, però també familiars i col·laboradors de la Banda, així com un representant de l'Ajuntament (cosa que n s'entén, ja que la Banda no és municipal). A la vegada, els membres de la directiva elegiren president, guanyà la votació Joan Ferrer Arrom.

APRENEU KARATE

CLUB CA'N BRAHÓ

A l' Edifici Municipal
dimarts 2 agost
dijous 4 agost
18' 00 a 20' 00 hores.

CONFECCIONS

VICH

MODA JOVE

INCENDIS

INTERVENCIÓ DELS BOMBERS A CAN GUIA I TALLERS FRAU

El diumenge dia 3 de Juliol es declarà un incendi a can Guia, dins la zona de Son Cosset. No es sap certament el que va passar, emperò sembla que els rostolls d'un cementer prengueren i arribaren fins ben aprop de les cases, donant un bon esglai als veinats.

Aquí reproduïm la versió d'un testimoni: «Arribava a ca nostra, i vaig veure fum darrera ca nostra però bastant lluny, vaig pensar que qualcú a l'altre part dels descampats que tenim hauria fet foc, sols entrar a la casa i canviar-me de roba per una de més fresca -ja que feia una calorada- durant aquests breus instants ja vaig sentir una olor de socorrim molt forta, ja teniem el foc sobre noltros. Ens posarem a banyar a les totes les parets de la casa, i uns altres veïns ràpidament avisaren als bombers, els quals una vegada al lloc apagaren el foc, i tot acabà en un bon susto».

PETIT INCENDI AL TALLER FRAU

Dia 19 de Juliol devers la una i mitja del migdia, i mentre es trobaven fora els propietaris del taller, es declarà un petit incendi per circumstàncies desconegudes, cremant-se vàries cotxes vells que estaven al solar. L'esglai dels propietaris fou gros quan es trobaren els bombers, que just acabaven d'apagar el foc, s'evità que aquest arribàs al taller i a les cases.

ES CONSTRUEIX UNA PISTA IL.LEGAL A COANEGRA

Pareix que molta de gent pensa que en comprar un trosset, sense enmanar-se a Déu ni en el dimoni, ja pot fer el que vulgui: edificar, fer camins, dur-hi excavadores i destruir el paisatge, etc.

Ara ha arribat l'hora de Coanegra, concretament a la zona coneguda per Es Clot des Guix, un comellar a mà dreta de Son Roig, que tenia un antic camí de carro que s'enfilava costa amunt fins a unes parcel·lacions d'antic oliverar i garroverar (ara tot pinar). La qüestió és que una d'aquestes petites finques es va vendre no fa massa, i el nou propietari degué decidir fer-hi una caseta (sense saber que en aquesta àrea això és rigorosament il.legal, ja que és zona forestal, i a més amb el planejament urbanístic suspès). Sense demanar permís a l'Ajuntament ni als propietaris veinats, aquest senyor ha construït un camí, tomant pins, marges, esclafant la síquia de Coanegra, i altres naufragis. Però no sabem per quins motius (per ventura perquè en un moment donat ha vist que el seu projecte era un desbarat) ha abandonat l'obra, deixant la pistola il.legal a mig fer, i amb l'antic camí de carro obstruït per les pedres.

L'Ajuntament de Santa Maria no sap res d'aquesta obra, ja és conegut de tothom que les obres les duu el regidor Vicenç Santandreu pel seu compte (la Comissió d'Obres encara no s'ha reunit mai), i que aquest regidor s'ha negat en el plenari a tot el que significàs organitzar una certa inspecció d'obres.

Mentrestant Coanegra, una àrea que fins ara s'havia salvat de l'especulació (d'ençà del fracàs de la urbanització de Son Oliver), ha rebut la visita de les excavadores, i a més de manera il.legal.

CERÀMICA
CAN BERNAT

C/ BARTOMEU PASQUAL S/N
SANTA MARIA DEL CAMÍ

TELÈFON 62 01 78

ESTUDIS MIQUEL SALOM

Reportatges
Estudis
Carnets
TV - VIDEO - AUDIO

Plaça dels Hostals, 57

Tel. 62 04 50

CURSET DE FOTOGRAFIA

Des del dia 17 de maig al 17 de juliol ha tengut lloc una experiència per a alguns aficionats a la fotografia.

Aprofitant el canvi de direcció a la Tenda-Estudi Miquel Salom, que corr a càrrec de Guillermo de la Fuente i Margalida Canyelles, per la qual cosa han fet una sèrie de modificacions dins el pla de feina de cara al client i aficionats a la fotografia en general. Prova d'això és l'organització d'aquest curset.

Feia bastant de temps que ja hi havia gent que se movia per poder fer un curset, emperò per la poca comoditat d'haver d'anar necessàriament a Palma, feia desistir i abandonara la idea. Emperò ara tenint una oportunitat tan aprop, ens ha fet moure a més d'un.

En realitat els cursillistes han estat dotze, talment com a dotze apòstols, i curiosament n'hi havia de Bunyola, Inca, Es Vivero.

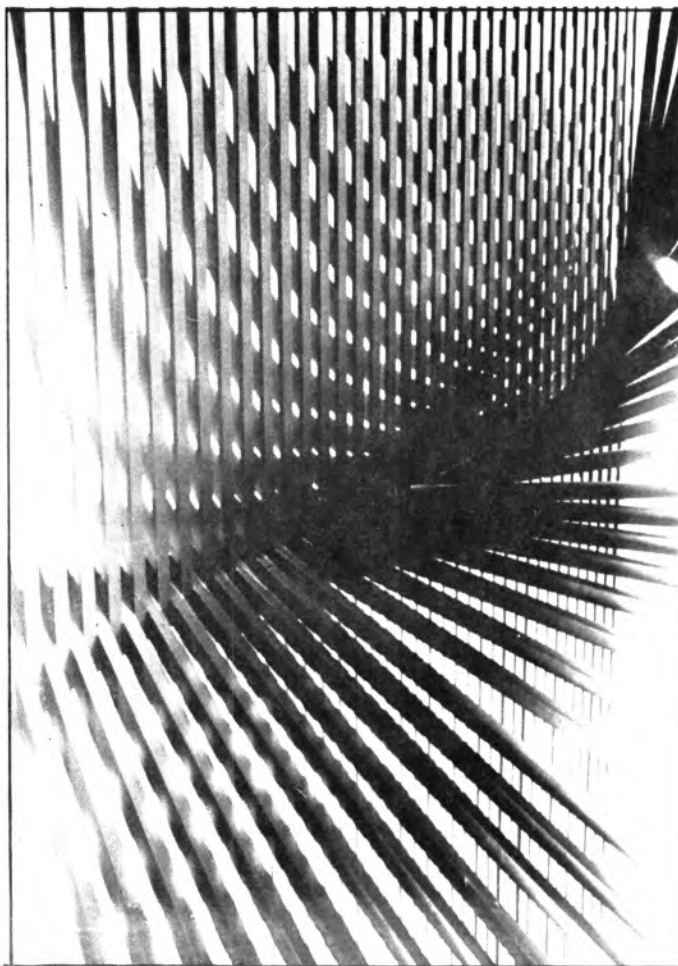
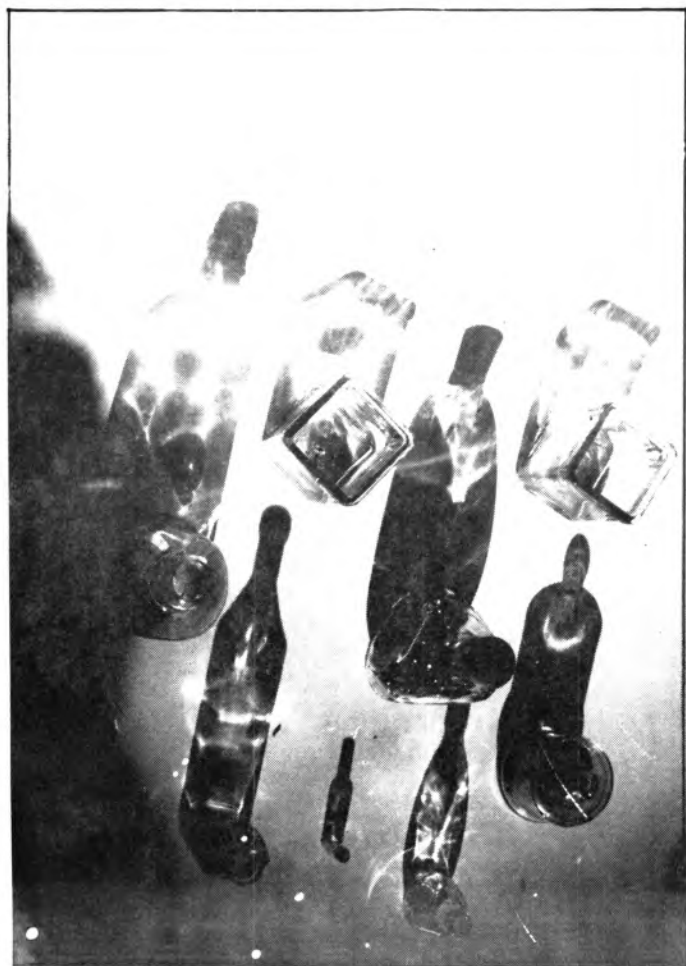
El curs ha estat teòric i pràctic, fent una introducció al món de la fotografia i coneixent més la càmera. Es tocaren temes com: la càmera, la pel·lícula, la llum, l'enquadrament, distints tipus d'objectius i filtres, i la fotografia temàtica (nins, paisatges, etc.).

A part de poder entrar ben de ple dins aquest món, s'ha tengut l'oportunitat dos cops a la setmana de conivire amb gent que té la mateixa afició. I al final de curs, un sopar de despedida, planificant noves coses i per seguir en un futur amb nous temes fotogràfics.

MAC

A dalt, quasi tots els alumnes del curset. Abaix dues mostres del seu treball.

DE CAMPAMENT

Ja fa set anys que, com a Grup d'Esplai, venim organitzant activitats tot l'any, emperò en aquests moments vos volem contar el que tenim més viu: el campament.

Anàrem a la Colònia de Sant Pere dia 4 de Juliol, i estàrem allà vuit dies fent molta de feina i disfrutant molt. Les hores del dia estaven molt repartides: activitats manuals, teatre, jocs, ginkama, dansa, desfresses, vetlades, platja i moltes més coses. Durant el dia preparàvem decorats i vestuaris per a les grans vetlades, que són la millor manera d'acabar el dia, convertint-nos en molts de personatges diferents. I el diumenge, l'arribada dels pares, germans, padrins... el dematí tots junts a la platja, abans de dinar una missa de campanya, i l'horabaixa una gran festa en la que resumim en un espectacle el que s'ha fet durant

la setmana. No faltà dins aquest espectacle la participació espontànea d'algun

pare!

Així s'acabà qualche cosa més que vuit dies de

vacances, han estat uns dies de convivència i aprenentatge. Fins l'any que ve!

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

PERRUQUERIA D'HOMES

CA'N MOREI

Paborde Jaume, 13

BOUTIQUE

NOVA GENT

SANTA MARIA

CADA DUES SETMANES, RENOVACIÓ D'EXISTÈNCIES

Bernat de Santa Eugènia, 87 - Tel. 62 01 33

CASA DE LA VILA

REGIDORS D'AP DIUEN QUE DEMANAR EL CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA, AMB CARÀCTER OBLIGATORI, A LES PROVES D'OPOSICIÓ, VA CONTRA LA CONSTITUCIÓ

El dia 14 de juliol ha va haver un Plenari a l'Ajuntament. Com sempre les cadires reservades al públic estaven buides, llevat de la presència d'un corresponsal de premsa. Poc interès hi ha al poble per les coses de la Casa de la Vila.

Es va acordar per a l'any 1988 el cobrir els dos llocs vacants de la plantilla municipal, un lloc d'auxiliar administratiu i un lloc d'auxiliar de policia municipal.

El problema va aparèixer a l'hora d'establir les bases de la convocatòria. Els regidors del PSM demanaren que s'incloués una prova de català, al mateix nivell que les altres proves, per tal d'assegurar que els nous funcionaris coneguïn els dos idiomes oficials a la nostra Comunitat. En principi pareixia que no hi havia d'haver problema, el batle ho veia bé, però sembla que el secretari i el batle s'assessoraren, i arribaren a la conclusió que posar una prova de català amb caràcter obligatori i eliminatori no era clar que fos constitucional. Els regidors del PSM digueren que a Ciutat, Campanet, Maria, Manacor, etc. a les proves d'oposició s'exigeix el coneixement de la nostra llengua, i que l'única manera de normalitzar el nostre idioma dins l'administració pública és que els nous funcionaris en sàpiguin. En aquest sentit, els regidors del PSM argumentaren que tant la Llei de la Funció Pública, com la Llei de Normalització Lingüística, com la Constitució i l'Estatut d'Autonomia són documents ben clars, que diuen que els funcionaris de l'administració pública han de conèixer els dos idiomes.

De banda del batle el problema radicava sobretot en el caràcter eliminatori d'aquestes proves (és a dir aquell que no treu un cinc d'una prova ja no pot passar a la següent). El regidor d'AP Vicenç Santandreu digué que exigir el català era marginar persones de Múrcia, Santander o Las Palmas; que era una infracció de la Constitució i donar un privilegi especial als qui sàpiguin català. Quan els regidors del PSM li recordaren que el seu president d'AP i de la Comunitat Autònoma es declara nacionalista i a favor de la normalització lingüística, respongué «això ho diu, però no s'ho creu ni ell». El regidor Santandreu (d'AP) en una comissió ja va fer broma sobre la nostra llengua, dient a veure si aniríem a fer les proves a Barcelona i el jurat seria el Barça o en Jordi Pujol.

Aquesta manca de convicció dels regidors d'AP en la necessitat de normalitzar realment la nostra llengua dugué a que no es poguessin aprovar les bases de la convocatòria, i que es decidís demanar a la Conselleria Adjunta a la Presidència si era constitu-

cional i legal posar una prova obligatòria i eliminatòria de català.

En els altres punts es prorrogà per unanimitat el contracte de treball de na Rebeca de los Rios per sis mesos més. S'acceptaren les condicions per la concessió de les aigües subterrànies del pou de Son Torrella, que significaran la resolució del problema de l'aigua corrent a Santa Maria i s'acordà la formació d'un Patronat de la Residència de Cas Metge Rei.

Aquest Patronat es regirà amb uns estatuts, que es redactaran a partir dels existents a altres patronats (Muro, Campos, etc.). Significaran la presència de l'Església i de diferents col·lectius de santamariers en la gestió dels treball, obres, i després en el funcionament de la Residència. Sembla que amb un Patronat serà més àgil l'obtenció de subvencions de banda de les institucions oficials.

MÉS DE 300.000 PTS. EN SOPARS!

En el capítol de prec i preguntes el PSM va demanar que en un pròxim plenari es fes un balanç del cost de Sa Fira, per escrit i amb partides detallades, ja que fins el moment no s'ha fet, i no existeix cap pressupost, sinó que pareix que «s'agafa des munt».

El PSM demanà explicacions sobre diferents partides realitzades durant Sa Fira, per transport de càrregues (232.000 pts.), per una pala fer net un tros de Can Paliva (75.600 pts.) i per sopars (unes 321.000 pts.).

Entre altres coses el PSM demanà per què s'havia denegat al Club Unió Ciclista una petició d'arreglar la pista de Ca n'Andria, i si s'havia fet cap gestió per veure les possibilitats de comprar la voltadora.

ESTUDI FOTOGRAFIC

Lluc Frentera

— REPORTAJES

— ESTUDIS Plaça Hostals 44 Sta. Maria Tlf. 62 02 39

GLOSAT

BAIXADA DE LA MARE DE DÉU DE SON SEGUÍ

Reproduim el glosat que escrigué i llegí Rafel Estarelles el dia en que s'homenatjà la Mare de Déu de la Pau a la Plaça de la Vileta

En l'Ermida de Son Seguí
hi ha una verge molt venerada
per tot el poble molt estimada
el poble: Santa Maria del Camí.

El poble està dividit
en conegudes barriades
totes elles molt animades
amb amistat i molt d'esperit.

A sa festa han col.laborat
enramellant i altres coses
tot això mos dona proves
d'amor i de germandat.

A sa ruta de Son Seguí
hi ha sa Vileta de barriada
gent tan animada
no se'n troba aixuxuxí.

Quina hermosura els carrers
endomassats, palmes i flors!
han fet feina sense repós
ja no se pot demanar res més.

Una carrossa molt adornada
a damunt verdor Vós resaltau
a ne's poble davallau
per tothom sou esperada.

Aquest any, any marià
any de la Verge Maria
es poble de Santa Maria
així el vol recordar.

En temps de pesta i guerra
a Vós mos encomanam
en Vós tots confiam
protegiu aquesta terra.

En es poble sou devallada
tot es poble vos vol adorar
i es mateix temps recordar
que sou molt apreciada.

Mare de Déu de la Pau
aquest és es vostre nom
acompanyada de tothom
a l'església mos guiau.

Santa Maria del Camí vigilau
des de d'alt la Santa Ermita
en Vós tenim seguretat infinita
Visca! La Mare de Déu de la Pau.

Aquest dia ha de fer història
en germandat i alegria
es poble de Santa Maria
sempre n'ha de tenir memòria.

D'aquesta joia protectora
els senyors de Son Seguí
segur que son aquí
amb un aplaudiment alegra-
los.

Rafel Estarelles
19 de juny de 1988

L'AJUNTAMENT INFORMA!

El pròxim mes de setembre entrarà en
funcionament l' Escola Municipal de Música.

Els estudis que s' hi cursaran i els títuls
corresponents convalidaran amb els del
Conservatori de Palma.

Totes les persones interessades es podran
informar amb més detall a la Casa de la Vila.

Ajuntament de Santa Maria del Camí

NOTES DE TOPONIMIA DE SANTA MARIA

SANTA MARIA EN TEMPS DELS ÀRABS: RESUM DE TOPONIMIA MUSULMANA

«El temps dels moros»

A Mallorca quan es volen referir a una cosa molt antiga, a un talaiot, o trossos de test fets en temps remots, solen dir: «això és dels temps dels moros». D'aquesta manera, una ceràmica romana, una naveta prehistòrica, una cova pretalaiòtica o una estatueta fenícia, són catalogades sempre de la mateixa manera: «dels temps dels moros».

Pel poble mallorquí que no sabia lletra ni havia anat a escola, la història del seu país es dividia en dues parts: els temps dels moros, i els temps posteriors, possibles per l'arribada prodigiosa del rei en Jaume que va vèncer els àrabs i va posar les noves arrels, dels quals tots els mallorquins se'n sabien descendents.

Però en aquesta illa coses que siguin realment dels moros n'hi ha ben poques: algunes conduccions d'aigües, ceràmiques, algunes velles parets i quatre coses més aquí i allà, poc conegudes i mal estudiades. I així i tot, temps hi va haver que els mallorquins parlaren l'àrab (i pot ser alguns dialectes berèbers), i resaren girats cap a la Meca, i es negaren a menjar carn de porc i beure vi, seguint els sagrats preceptes de l'Alcorà.

Però la història poc a poc va fent camí, i amb paciència i treball ho anam coneixent tot. No fa massa a una cova de la costa de Manacor hi trobaren un «secret», és a dir un amagatall deixat en temps dels àrabs. Hi havia algunes gerretes, plats i eines de conrar. Ben possiblement era d'una família musulmana que veient la situació difícil (possiblement perquè els cristians ja eren prop), decidí ama-

gar les seves escasses i humils pertinences, esperant uns temps millors que ja no tornaren.

Santa Maria a l'època àrab

El nostre terme és un terme ric en possibilitats per conèixer el nostre passat musulmà: els «ganat» de Son Pou i de Es Cabàs (conduccions subterrànies d'aigua, amb uns ulls oberts a l'exterior); pous i aljubs perfectament documentats dels temps aràbics; sínies, etc. Especialment és important un redol encara no estudiat, entre Son Torrella i Son Credo, que va ésser sens dubte un nucli de poblament ininterromput des de la prehistòria, ja que s'hi poden trobar restes talaiòtiques, romanes i àrabs barrejades. Feina per fer per qualcú que li llegui la història i hi estigui preparat. Perquè per envestir la investigació del passat no basta tenir bona fe, s'ha de tenir una preparació rigorosa, en cas contrari es poden fer autèntics desbarats.

El territori que actualment forma el municipi de Santa Maria va estar unit al de Santa Eugènia fins a principis del segle passat, i en temps dels àrabs formava una unitat integrada dins el districte de Canarossa (amb Alaró, Binissalem i Sencelles). De tota manera els escriptors catalans acostumen a denominar **Coanegra** el tros comprès entre les muntanyes i el camí d'Inca. La resta és simplement **Canarossa**.

Com era el nostre terme? Els topònims ens parlen de pous, de safareigs, de síquies, de camins i de llogarets. Hem d'imaginar un territori fèrtil, envoltat de pinedes (Muntanyes de Coanegra, de Son Cos i de Son

Seguí) i dividit en alqueries i rafals, unitats de producció agrícola que res tenen a veure amb la nostra possessió actual (que és una variant del mas català). Entre les diferents alqueries hi havia uns espais comunals (quintanes i comunes) que servien de pastura i de proveïment de llenya. L'existència, plenament constatada a la documentació, d'amplis espais comunals (als actuals Es Cabàs, Buc, Terrades, Torrent Fals, Santa Eugènia, etc.) ens fa pensar en una estructura de la propietat totalment diferent al model europeu.

En pensar en l'època àrab no podem pensar amb mentalitat europea, perquè ni l'estructura de la propietat, ni la forma de poblament (que no era amb pobles grans), ni la unitat familiar eren semblants a les de l'Europa medieval.

La síquia de Coanegra ja regava els horts i farratges. I allà on no hi arribava la síquia hi havia sínies (com la que hi va haver just devora on el camí de Sóller toca el camí d'Inca, l'actual Sa Sínia), pous i aljubs (com el que encara ara podem veure just passant per Santa Eugènia). Altres síquies també captaven les aigües cap al llogaret actual de Ses Alqueries. En general els territoris més aprofitats eren els horts (verdures i fruites) i els farratges (que mantenien una ramaderia important de xots, bous, cabris i muls). El reguiu tendia a predominar sobre el secà. En canvi molts d'espais que ara són de secà eren terrenys boscosos i comunals, que separaven unes finques amb les altres.

Però a més de les síquies i els molins d'aigua, el nostre terme presenta-

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

va la singularitat d'esser un lloc solcat per un grapat de camins: el de Sóller (passant per Bunyola), el d'Alaró a Ciutat, el de Robines, el d'Inca, el de Coanegra a Ciutat, el de Coanegra al Pla, el de Muro, el de Canarrossa (de Sencelles), de Sineu, etc. Lloc de pas i lloc d'aturada pels viants que feien camí cap a la Ciutat o cap a l'interior. No de bades encara hi ha una part del nostre poble que coneixem com Ets Hostals. Potser el nom de Santa Maria del Camí sigui ben apropiat.

Hi ha moltes coses a conèixer dels àrabs. Per la meua banda, estic fent un treball sobre els noms de lloc àrabs documentals en el terme de Santa Maria. Es tracta de veure, a partir de les velles escriptures fetes pels nous pobladors catalans, quins eren els noms que donaven a les possessions i llogarets els musulmans, i així poder conèixer un poc més aquesta etapa històrica. Per això s'han de regirar molts de papers vells, sobretot les Cartes Reials conservades a l'Arxiu Històric de Mallorca, que comencen a partir de 1231. Però els santamariers hem tengut la sort de comptar en el segle passat amb un home excepcional: el paborde Bartomeu Jaume de l'Arboçar autor dels dos toms manuscrits titulats «Coane-

gra» (que es conserven a l'Arxiu Històric de Mallorca), i amb un altre gran investigador en els nostres temps que és Josep Capó. Ells ja donen molta feina feta. Evitant qualsevol comparació entre la feina de copiar cartes i documents que va fer el Paborde i la seriosa investigació històrica de Josep Capó. No es poden oblidar interessants treballs de Mossèn Joan Vich i d'Andreu Bestard, entre altres, que encara que no tractins específicament el tema sempre fan qualche suggestió.

Vet aquí un resum d'algunes investigacions sobre els noms de lloc àrabs del terme de Santa Maria. Teniu en compte, emperò, que la immensa majoria d'aquests noms ja han desaparegut, sols els trobam a les antigues escriptures de compra i venda. La majoria d'ells sols perduraren mentre perdurà la gent i la llengua que els havia creat.

Relació de noms de lloc documentats.

Abdah
Abdamalha
Abdehen
Abrassim Alfeluz
Adon
Albiar

Alcahen
Arroengat
Beniacaz
Beniporrex
Benibahari
Benicuaroz
Benihaur
Calua
Califa
Canarrossa
Caubrat
Cauhag
Coanegra (paraula d'origen llatí que ens arriba a través dels àrabs)
Mahuiar
Nalzas
Iarfa
Rahal Cabàs
Xafari

Aquesta llista està feta a partir dels manuscrits del Paborde Jaume, i dels treballs d'autors com Àngel Poveda, Josep Capó, etc. S'ha de tenir en compte que l'àrab és un idioma molt diferent del català, i que per això els escriptors i notaris tenien grans dificultats per escriure les paraules àrabi-gues, per això a vegades les trobam escrites de manera diferent i sovint de lectura molt confusa. Imaginau-vos si vos fessiu escriure en anglès i no entenguéssiu una paraula d'aquest idioma!

Mateu Morro

HEMEROTECA

25 ANYS ENRERA JULIOL DE 1963

Nou mestre nacional. A les oposicions al Magisteri, ha obtingut plaça el jove D. Andreu Bestard Santandreu, d'aquesta vila.

-La Companyia Telefònica, està canviant els fils antics per altres moderns, amb motiu de l'automatització dels aparells telefònics.

-Accident. El mestre d'obres D. Miquel Joan Pastor, sofri un atropellament d'un vehicle. El traslladaren a la clínica de la Creu Roja.

-Casament. S'uniren en matrimoni la Srta. Catalina Capó Massot amb l'industrial ebanista D. Gabriel Juan Salom.

-A l'Ajuntament s'ha rebuda la comunicació del Subsecretari de la Governació de Madrid, donant compte del canvi de denominació del nostre poble, aprovat dia 21 de Maig en Consell de Ministres. Firma el document el Sr. Rodríguez de Miguel, subsecretari de Governació.

-Dia 7. La revista «Cort», de

Palma publicà un article firmat per A.B.M., ressenyant les notícies històriques del citat canvi de nom.

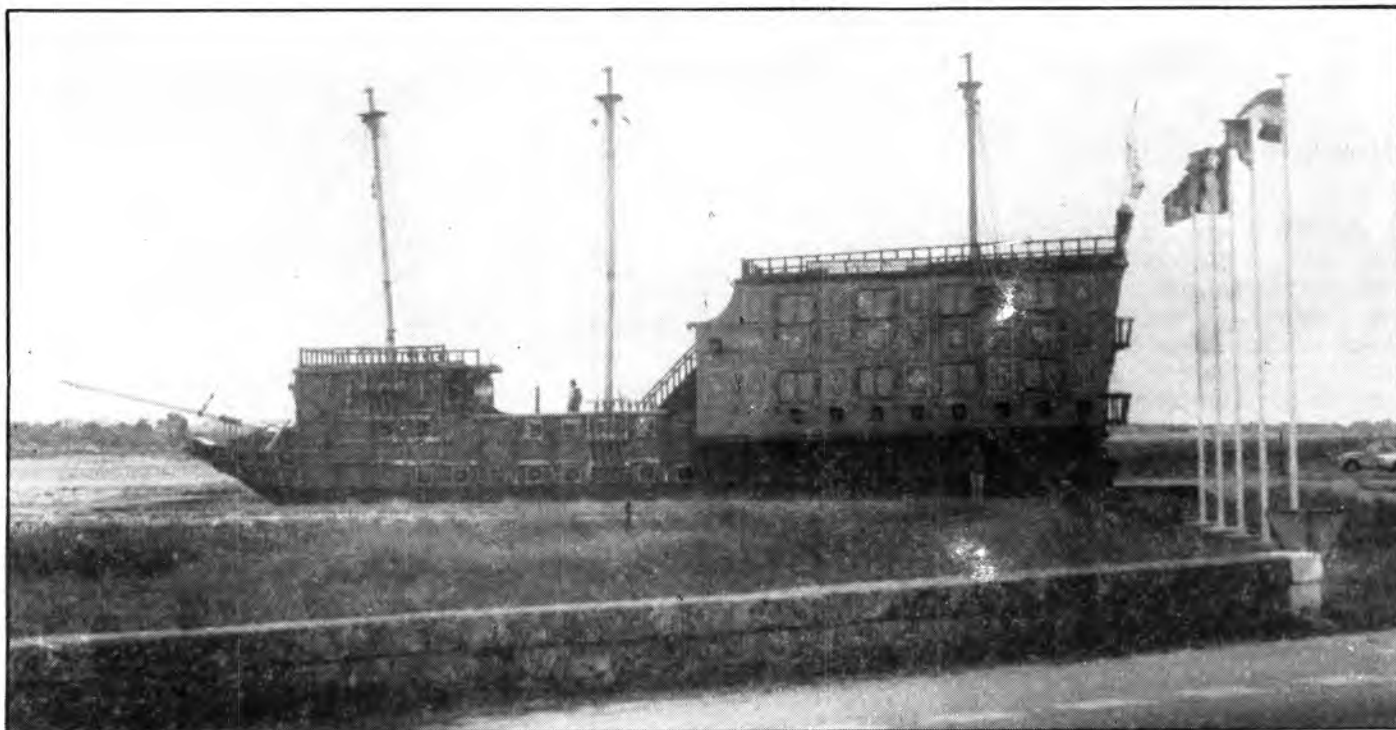
-La Parròquia celebrà la festa de la Patrona Santa Margalida. A l'Ofici Major fou el celebrant el canonge Rd. Josep Sacanell, assistint de presbíter el Rd. D. Pere Torres, de diaca el P. Josep Capó, C.O., i de subdiaca el P. Jaume Soler, T.O.R. Dirigí la massa coral l'econom D. Miquel Rosselló. Predicà el P. Riutort, franciscà. Assistiren les autoritats presidides per D. Sebastià Pisà, batlle. Ocupaven lloc honorífic D. Bartomeu Morei, representant la família Cabot de Can Rei, i el literat D. Rafel Jaume, de distingida família local. La cerimònia religiosa estava dedicada, també al missioner Fr. Miquel Cabot. En acabar l'Ofici Major, es traslladaren totes les Autoritats eclesiàstiques i civils, amb gran concurrència del fidels, davant la casa coneguda per Cas Metge Rei,

amb motiu de descobrir una làpida per recordar la vida del referit missioner D. Miquel Cabot Serra, que morí a Bolívia en fama de Sant. Llegí l'acord municipal el regidor de la Comissió de Cultura, D. Andreu Bestard Mas, que a més havia dibuixat els detalls de la làpida, que elaborà amb pedra de Santanyí, l'escultor D. Benet Mas Vaquer. Acte seguit pronuncià el parlament d'ofrena, historiant la vida i l'obra del P. Cabot, el literat D. Rafel Jaume. La concurrència escoltà amb silenci la docta paraula del orador, i en acabar aplaudí amb entusiasme. Seguidament el Rd. Sr. Canonge i el batlle Sr. pisà, descobriren la làpida, entre l'alegria de tothom. La làpida diu: «Llarnativa del V.P. Miquel F. Cabot Serra O.F.M., missioner infatigable de Bolívia i del Perú, que morí a Tarata deixant l'estela lluminosa dels Sants».

A.B.M.

UN VIATGE A CA NA GEORGE SAND (II)

(Del país del pastís al dels caragols)

De brusquers, n'hi ha per tot arreu, com els inventors d'aquests dos museus.

11 d'agost.- El viatge comença. Sortim a una trentena de quilòmetres de Marsella, a una ciutat que s'assembla ferm a Palma. Fins i tot té un «Born»: el famós **Cours Mirabeau**. La ciutat, com ja haurà endevinat el lector, no és altra que la d'Ais de Provença.

Si hi esperàssim un viatger mallorquí, en afegir-se a l'expedició ja s'hauria apuntat més de 500 kms., els que hi ha de Barcelona a Marsella. Probablement, en haver travessat la frontera per La Jonquera, hauria volgut visitar ciutats com Perpinyà, Narbona, Sète o Montpeller o, ja més cap aquí, les albuferes de la Camarga. Per dir-ho d'una altra manera, hauria començat amb una jornada turística intensiva. A la capital del **pastís** -com recorden les botelles de **Ricard**- segurament s'interessaria per l'anomenada que, entre d'altres pel·lícules, va inspirar **French Connection**, amb en Fernando Rey.

Josep Pla, que va visitar la ciutat portuària abans de la II Guerra Mundial, ha deixat escrit: «Era la ciutat del **Vieux Port**, de la brutícia, dels bordells, del **cinéma cochon**, dels detritus humans i d'un gangsterisme actiu, molt lligat a la política». De llavors ençà, gràcies a Déu, ha plogut així i

tot una mica. La mala anomenada però persisteix. Fa un parell d'anys es va presentar una comissió de professors mallorquins, presidits pel rector, i no van estar-se de fer un tomb pel barri de l'Òpera (el de les «peripatètiques» que exerceixen l'ofici més vell d'aquest món) ni pel Port Vell.

En el darrer és gairebé de rigor asseure's en una terrassa dels nombrosos restaurants i comanar un pastís com a aperitiu. Mentre el preneu, podeu demanar precisions sobre el plat local per excel·lència, la famosa bullabesa.

-Davant el pastís i la bullabesa de Marsella no són res la imitació de Tarragona i la caldereta de Fornells! -m'assegurava, fort i no et moguis, un estudiant que tornava de passar una mesada per Menorca-.

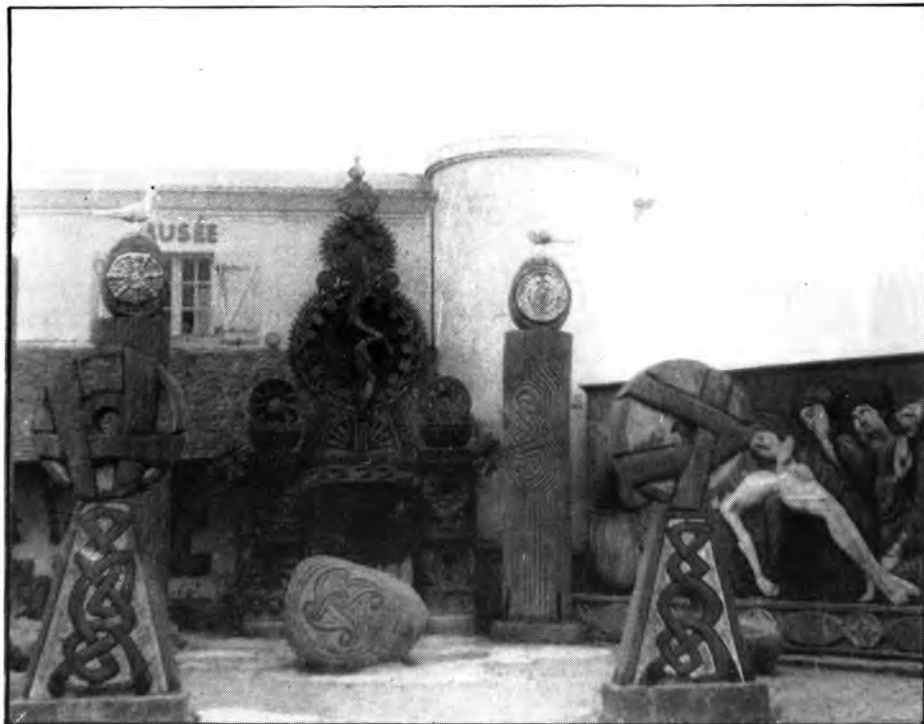
-Homo, i què vols que te digui, vols dir que no és matèria opinable? -li vaig respondre, evitant la polèmica-. Li hauria pogut precisar que Pla continua així el seu paper: «L'olla de peix no és més que una bullida de peix directa i generalment monogràfica. La bullabesa és bàsicament el mateix, però molt més complicat. Al meu entendre, la sopa de peix pot ser un plat de gran categoria -de molta més categoria que la bullabesa- si hom la fa

amb els peixos més adients per a aquesta finalitat (peixos que no són precisament els de més anomenada) i hom dedica a la cocció el temps indispensable». Sí, com diria la meua germana, la bona cuina es fa esperar.

Quant al problema de sebre si val més el plat de la Costa Brava, el de Fornells o el de Marsella, valdria més que el lector de COANEGRA provàs les tres receptes. Sap, si feia falta precisar-ho, que té la darrera a la seva disposició.

Però l'estudiant de més amunt ens servirà per delimitar les dues «races» de turistes. El representant del «turisme obert», en aquest cas, hauria demanat una bullabesa i n'hauria tret les seves conclusions. El del «turisme tancat», en el qual militava el nostre homonet, o ni l'hauria provat o hauria empenyat l'assistència dient que el plat de ca seva era així i aixà. En realitat els darrers, encara que viatgin, no surten mai de ca seva.

Ja al segle XVI el senyor de Montaigne els havia ben calats. Quan són a l'estranger -ve a dir l'escriptoràs- només cerquen compatriotes per parlar en la seva llengua, criticar allò que no troben al país que visiten i enyoren

allò que han hagut d'abandonar. En una altra recepció de mallorquins vaig poder ser testimoni d'aquest diàleg:

-Que ja vos han tractat bé?

-Ai, Déu meu, Toniet, la pizza que ens han servit no és res, comparada amb una bona coca amb verdura -s'exclamava un indígena que no s'havia pogut treure la coca del cap.

-Idò jo l'he trobat ben bona. I és que em vaig oblidar de Mallorca en pujar dalt de l'avió -li responia un altre-.

Com veis, també a Mallorca es poden detectar representants de les dues races. Però, sense voler, hem sortit una mica del solc. Ara és hora de treure comptes. L'objectiu que ens hem fixat és el Mont Saint Michel, a Bretanya, després de passar per la casa pairal de George Sand. Són 1.200 kms. d'anada: vint-i-quatre vegades, si els meus comptes són bons, del Bar Güell a Lluç. A diferència dels

marxaires, l'espectacle dels quals vaig poder presenciar assegut a la carretera i que no em sembla tan modèlic com pretén l'andritxol Porcel, disposam d'un Peugeot 305. Hi carregam el material de càmping, la roba, el menjar. En posar-nos a la fi la cintura obligatòria, hem agafat una bona suada. La calor provençal és perfectament homologable amb la mallorquina.

Si volem fer via, no hi ha com agafar l'autopista. En haver fet 80 kms. sorgeix Avinyó, de visita obligada pel seu famós Palau dels Papes i pel pont que recorda una cançó d'infant francesa. Ja els coneixem i srtim a la carretera nacional. És l'única manera de familiaritzar-se amb el paisatge: per l'autopista teniu aviat la impressió de viatjar amb unes cucales. També hi ha raons econòmiques. Un franc actual, en números rodons, són quatre duros. Un litre de benzina súper

surt a quatre francs i mig. El peatge puja a 300 pessetes. Però un altre error que convé evitar, quan es visita un país estranger, és el de traduir constantment a la moneda d'origen. Per aquest camí aviat el turista menjaria pa amb oli i olives i beuria aigua de grifó.

Ja començam a ser lluny del Mediterrani. La vegetació del punt de partida -pins, oliveres i ametlers- s'ha tornat alpina: roures, pollancre, oms i avets. Hi ha molta més aigua. El detall, naturalment, no li va passar per malla a un fill de pagesos com era mossèn Alcover. També la propietat rural té unes altres dimensions: «Un sembrat de per aquí -diria el meu amic Tomeu- en deu fer un parell de dotzenes dels nostres». En Tomeu, que té una cama de filòsof, afegiria probablement que abunden els de girasol, de blat de moro i, sobretot, les vinyes. Ja han segat el blat. Les màquines automàtiques han deixat damunt el rostoll unes enormes bobines de palla, embolicades com una ensaïmada, i que veim per primera vegada.

Lió, on arribam amb un temps més fresquet, és la segona ciutat de França. La primera, naturalment, és París; la tercera, Marsella. Ens aturam a pegar una mossegada, prop de la carretera, a un berenador d'estiu. Seguim després per amunt, cap a Borgonya i, a mitjan horabaixa, es posa a ploure. En aquestes condicions convé no badar i pensar a plantar la tenda quan encara hi veuen.

Ho feim a la vora del castell de Larmartine, a alguns quilòmetres de Cluny. L'abadia cluniacense la visitarem demà. Devant per devant de l'edifici hi anuncien una exposició de Joan Miró. Abans de partir cap a Macon, amb la tenda muntada, i on feim comptes de sopar, miram el comptador del Peugeot: hem fet 475 quilòmetres.

Antoni-Lluc Ferrer

MAGATZEM DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

JOAQUIN ESTESO

CARRER DE L'ESGLÉSIA

CERVESA D' IMPORTACIÓ

Kronenbourg

DISTRIBUIDOR DIMASA Tel. 29 00 66

HISTÒRIA

EL MISSIONER P. CABO, DE CAS METGE REI Predicador infatigable

De retorn a Bolívia, el P. Cabot tornà a emprendre la tasca de predicador amb més entusiasme que abans. Va fer unes Quaresmes a la Catedral de La Paz. Després es dedicà a visitar poblacions petites, anant sempre a peu, amb una creu de fusta i un breuari a les mans. Els fidels l'escoltaven perquè era orador extraordinari. Va anar als pobles de Obrajes, langos, Rio Abajo, Sorata i molts altres. Després anà a missioner al Perú, travessant la cordillera dels Andes caminant. Predicà a la població de Puno, a la de Cuzco, Callao i a l'església de Sant Pere de Lima, la capital. Degut al clima malsà d'aquests territoris, situats alguns a més de tres mil metres d'altitud, hagué d'emprendre el retorn a Bolívia, a on arribà malalt. Després d'una temporada de descans fou destinat a Cochabamba l'any 1867, la qual gaudeix d'eterna primavera. Recobrada la salut feu missions a Tarata i altres pobles.

LA MISSIÓ DE SANTA CRUZ DE LA SIERRA

Aquesta ciutat té un clima càlid. El P. hi feu una missió extraordinària l'any 1868, per octubre, i durà 22 dies. La seva predicació fou captivadora, i hagué qui el considerava un missioner dotat de locura, no sols per la quantitat de sermons, sinó per tanta gosadia de caminar. Un feligrès li digué al P. Cabot, en agenollar-se per confessar-se: «Me han dicho que Ud. está loco, pero al escuchar sus sermones he comprendido que no es así,

por tanto escuche mi confesión».

La gent prest el considerà un religiós de gran zel, i per tant dotat de santedat. En començar la missió, el P. Cabot, organitzà una processó, duent una creu i resant el Sant Rosari. Després, de retorn a l'església, pronuncià el primer sermó que fou tant captivador, que els dies següents el temple no pogué contenir la concurrència, i acabaren per posar una trona a l'aire lliure, allà continuà la predicació. La gent se confessava i el canvi de costums fou una realitat en dita ciutat. El dia de despedida els fidels suplicaven al missioner que es quedés allà per sempre, però el P. Cabot els convencé que el seu deure era anar a totes les ciutats i pobles. D'aquella missió se'n parlà per tota la nació, i el P. Cabot tengué fama de santedat.

Els rectors d'altres localitats escrivien al dit missioner perquè anés a predicar-hi. Va anar a bastantes viles. Amb data de 1 de gener de 1868 les autoritats de Portachuelo escrigueren al missioner que hi anés, però fins a 1870 no pogué complaure'ls. Allà succeí un fet miraculós, que consta escrit al convent de Tarata. Però dit prodigi és semblant a un que contà un vell de 90 anys a l'autor d'aquesta biografia, el P. Nicolau Pons. Dita persona era monsenyor Francesc Luna, antic vicari apostòlic de Beni, el qual li digué: «Me contaren que uns camparols acompanyaven al P. Cabot, a peu, i en arribar a un

riu amb cabal d'aigua bastant crescut, se dedicaren a cercar un punt per on travessar-lo, però amb això sentiren la veu del P. Cabot que des de l'altre part del riu els deia que ja havia passat i que els agraïa la seva companya. Aquella gent en quedà espantada, i més en observar que els hàbits del sacerdot estaven completament eixuts». També l'hi contà altre vellet, a Tarata, de 104 anys, a l'autor d'aquesta vida del P. Cabot, el qual en arribar a Portachuelo donà la missió, i el rector volgué guardar la creu de fusta a l'església, que era la que portava el P. Cabot. Està dins el temple amb una inscripció que porta el nom del missioner. Altre missió va fer a Vallegrande, que durà 15 dies. Era a 1868, i amb els sermons procurava el predicador inculcar als oients la caritat cristiana i el peró d'uns als altres. L'èxit fou tan considerable que el P. Cabot acordà anar-se'n de nit per evitar la despedida.

EL CONVENT DE TARATA

De dit convent anà a Tarija i després a Potosí. Aquí la missió durà 22 dies, amb fruit impresionant. Uns 20 sacerdots confessaven diàriament. De la manera de viure, del P. Cabot, digueren al P. Nicolau Pons, que quedà memòria que el missioner prenia al matí una tassa de xocolata amb un poc de pa; per dinar menjava poc i no bevia més que aigua. Per dormir extenia un cuir que portava en em-

passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

Sa Perxa

tota casta d' embotits,
formatges i patés

Tel. 62 11 17

*Juliol de 1963
homenatge en
memòria del
P. Cabot*

prendre la caminada, i s'hi tombava damunt, en terra de la cambra. Mai usava el llit.

L'amor dels fidels sempre fou intensíssim envers el P. Cabot. Però també les autoritats de Bolívia el distingien amb la seva amistat. Al llibre titulat «El general Melgarejo», escrit de D. Tomás O'Connor, readitat l'any 1947, a una pàgina es llegeix: «En uno de los días del gobierno del Sr. Melgarejo, Presidente de Bolivia, dicho mandatario marchaba de Oruro a Cochabamba en su coche tirado por caballerías, y en la misma dirección vio que a pie iba el P. Cabot, al cual invitó a subir. Pero como rehusara el misionero, el Presidente dijo al P. Cabot: No, reverendo Padre, no es posible que vaya yo en coche, que soy un pobre pecador, y a pie usted que es un santo. O usted sube al coche o yo me bajo de él y sigo el camino a pie». En sentir tals paraules, P. Cabot accedí al desig del President i pujà al cotxe. Va ésser l'única vegada que colcà el nostre missioner.

MORT DEL P. CABOT

El P. Cabot patia de sordera i prest

li entrà defalliment. Acabava de complir els 53 anys de vida. Però infatigable, com sempre, surt del convent de Tarata per anar a predicar. Passà pels «ranchos» de Arpita i repentinament se sentí malament de salut. Demanà aigua als veïns que acudiren a assistir-lo. Estava recolzat al tronc d'un salze, i en faltar-li les forces, caigué a terra morint seguidament. Va acabar anant a treballar per dur ànimes al Senyor. Tots els presents en quedaren molt impresionats, i uns anaren al convent de Tarata, distant quasi dues llegües, a donar avís als Pares franciscans. De seguit hi anaren i recolliren el cadàver i el portaren al convent. Al dia següent se celebraren les honres fúnebres a l'església del convent de Tarata, amb concurrència de gran multitud.

Al lloc a on deixà la vida, hi ha una petita capella que hi construïren poc després, en memòria del infatigable missioner. A l'entorn de la capella s'hi anaren edificant cases, i amb el temps se formà una vila, que porta el nom de «Villa Cabot», en homenatge i

recordança del missioner. Hi ha una escola en la façana de la qual se llegeix: «Escuela Villa Cabot». El cadàver fou enterrat dins un suntuós sepulcre dins el convent de Tarata, a on acudeix, encara, la gent a demanar les gràcies que precisen.

La villa mallorquina a on nasqué el P. Cabot, o sia Santa Maria del Camí, com complement de la biografia que devem al P. Nicolau Pons, S.J., sens la qual ignoràriem els treballs del nostre missioner; també ha honrada la memòria del P. Cabot posant a la façana de la casa natal una làpida, que porta la llegenda: «Llar nativa del V.P. Miquel F. Cabot Serra, O.F.M., missioner infatigable de Bolívia i del Perú, que morí a Tarata, deixant l'estela lluminosa dels Sants». La descobriren en solemne acte les autoritats locals, dia 20 de Juliol de 1963. A l'any 1972, centenari de la mort del missioner, l'Ajuntament acordà declarar-lo «Fill l.lustre» de la nostra vila. Així quedà honrada la vida d'un santamarier que deixà gran memòria a l'Amèrica del sud, i honrà la seva vila natal amb el seu exemple de santedat.

Andreu Bestard Mas

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETs - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

Telèfon 46 52 11

PALMA DE MALLORCA

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat

gelats - refrescs - tapes

un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

JOVE A JOVE

ANDREU MELGAREJO

TOT NIRVI

N'Andreu no ha de menester presentació. Tots el coneixem, ja sia de s'Avenc o d'Obac. Es tot un nirvi i, com diu ell, no sap estar aturat.

Francesc.- Conta-mos qualche cosa de la teva feina.

-Tot d'una que vaig acabar d'estudiar, vaig començar a fer feina, i a força de dies i dies he anat aprenent l'ofici, i encara me queda molt per aprendre, el fuster actual ha de combinar l'artesania amb la feina industrial, ja que estam obligats a fer feina tant amb màquines com a mà.

El meu mestre sap tractar la fusta i el negoci i això fa que mai mos falti la feina.

La principal pega que té aquest ofici, és que és molt delicat, els accidents no son caigudes, les màquines no perdonen, s'els hi ha d'anar amb respecte, fora por i fora son, s'ha d'estar molt «al tanto», són els dits que hi van.

-Quines són les teves aspiracions?

«Si te vols divertir, has de dur duros dins la butxaca»

-Tenc una feina que m'agrada i pens seguir així. Ara bé, la meva màxima aspiració és arribar a ser mestre.

-Si tu fossis el president del govern, què faries?

-Aquesta pregunta, no sé com l'he de contestar.

Mira! amb això de la política no m'hi fic, no m'ha agradat mai, ni mai m'hi he aficat, tammateix entri qui entri, sigui qui sigui, va a lo mateix, a xupar i omplir-se les butxaques.

-I que t'agradaria més, tenir les orelles i el nas den Reagan, la calva

De política, ni en sap ni en vol xerrar.

**AUTÈNTICA SOBRASSADA
MALLORQUINA**

Ignacio de la Vega Elompart

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 104
carretera Palma - Inca
Santa Maria del Camí
07320 - MALLORCA
Tel. 62 01 44

den Gorbatsxov o els morros d'en Felipe González?

-Sense cap dubte, els Morros den Felipe, son molt carnosos, molt sensuals, m'agraden molt.

-Quines aficions tens?

-M'agrada molt el Bàsquet. Vaig a pegar quatre crits al camp, va esser el primer esport que vaig practicar, i hi tenc molta d'afició.

Quan anava a escola, vaig jugar amb el primer equip de l'escola Ramon Llull i varem anar prosperant i fent més o menys bon paper, emperò veien que els equips d'al.lotes ho eren tot, noltros col.laboravem com elles, venent paperetes o fent lo que fos i llavors a elles les compraven vestits nous i a noltros mos donaven els que usava l'antic equip de Santa Maria que feia més de deu anys que havia desaparegut, amb aquestes i altres coses mos anarem desanimant i mos desenganyarem molt.

-També te deu agradar fer de cambrer?

-Sí, fa cinc anys que m'hi peg.

Vaig començar a s'A-venc per guanyar quatre duros extres, ja que la situació familiar m'ha obligat a col.laborar en tot lo que he pogut.

Els doblers extres son

N'Andreu pareix que sempre està de bon humor.

«De vegades ve gent que beu fins que cau rodona»

per jo, per divertir-me amb la meua al.lota i els meus amics. Avui en dia si te vols divertir has de dur duros dins la butxaca. Els joves d'avui si guanyam deu gastam deu.

Jo som molt nerviós, no se estar aturat i d'ençà que tenia 6 anys, sempre he guanyat qualque duro, fent feina al camp o altres llocs. El camp m'agrada molt. No fer-hi feina, sino com a «hobbie».

Una cosa que també

tenc pensada és dedicar-me un poc al camp, a les estones lliures, malda-ment no en tenguí moltes.

-Estant a darrera del tasser, veus millor que ningú al jovent.

-No ho sé, hi ha gent de totes castes.

La gent molt jove no té res dins el cap, només van a fer pardalades, crec que la joventut està feta pols, de vegades ve gent que se posa a beure fins que cau rodona. La gent no pensa ni vol pensar en res, tothom va a lo seu.

-T'hagues agradat fer el servici?

-No, jo estava aprenent l'ofici de fuster i el servici m'hagues xapat

per mig, un any és molt llarg i dins un ofici se poden aprendre moltes coses. Segur que hi ha moments agradables, emperó NO! No val la pena.

-Qué t'en duries a una illa deserta?

-Lo primer de tot una dona, que és imprescindible, llavors m'enduria en Buc i a n'Antonia i al R 8 TURBO que tenc aquí defora.

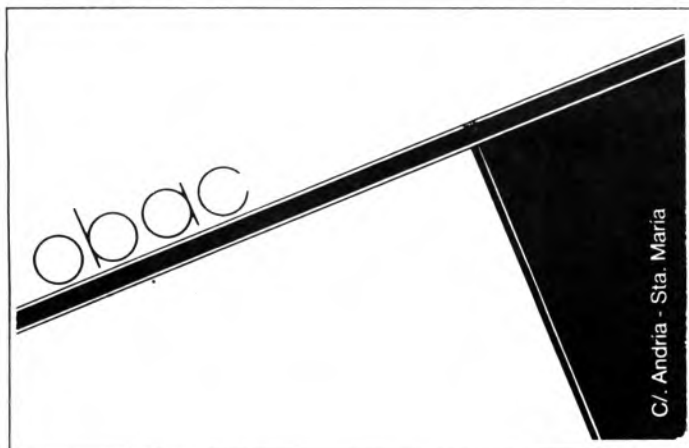
La seva al.lota present i riguent i ell un poquet més tranquil, mos diuen Adéu, adéu siau i fins una altra.

Entrevista:

Francesc Grimalt

Transcripció:

Pere Calafat

MARCS, QUADRES I MOTLURES

GALERIA CA'N BRAHÓ

SANTA MARIA

QUARTER V^a.

Tel. 62 01 26 - NIELS NORGAARD

LA MIXOMATOSI

EL MAL ARRIBA CADA ANY

Cada any quan arribam a aquest temps, sentim a dir a algú «els conills ja tenen mal». La mixomatosi és una malaltia infecciosa i contagiosa que afecta només als conills. És produïda per un virus, i a països com França, Itàlia o Espanya causa greus perjudicis econòmics.

Principalment es transmet per mosquits quan arriben els mesos de més calor, però també es pot transmetre per vacunacions si s'empra la mateixa agulla, per ingestió de matèria contaminada, o per fer servir un lloc on hi ha hagut animals malalts. En conclusió, el 80 per cent dels casos és per mosquits que solen picar els conills al començament de l'orella i d'aquí s'escampa a tot el cos. Els conills tenen un període d'incubació de 2 a 5 dies.

Tenim dues formes de presentació de la malaltia:

- La forma aguda és la més greu, es moren pràcticament tots. El més característic es que s'inflama el cap i els ulls, hi ha conjuntivitis i secreció

nasal. L'animal respira malament, té problemes de vista, crosteres en els ulls i sobretot remarcar aquest cap inflat que ens recorda el cap d'un lleó. També hi pot haver alteracions als genitals. Sabem que alguns conills moren a les 48 h. després de presentar símptomes. Els que no moren es queden abatuts, tenen la pell aspra, les orelles caigudes i una o dues setmanes després moriran.

- La forma més suau, per esser de forma crònica no té tanta mortalitat, i el més característic és la secreció nasal.

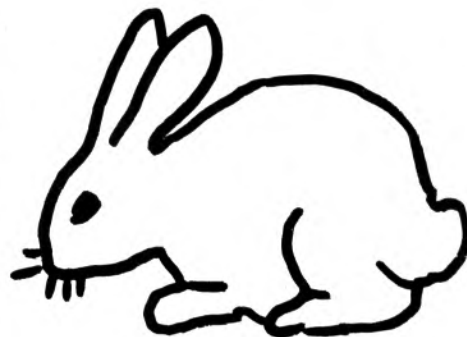
També hi ha una nova forma respiratòria menys freqüent.

Avui no tenim un tractament curatori, però el que sí es pot fer és prendre una sèrie de mesures pels conills que tenim engabiats:

- És aconsellable tenir mosquiteres a les finestres.

- Hem de procurar tenir els animals ben airejats i sense paràsits.

- El millor de tot seria eliminar els

possibles llocs de mosquits més propers (aigües embassades, etc.)

- Es pot vacunar.

La veritat és que és un mal que serà difícil d'erradicar, i molt possiblement cada any quan arribi s'estiu sentirem a dir amb pena: «els conills ja tenen mal».

Bernat Cabot i Estarellas

Manescal

RENAULT

MARTI CANYELLES FERRANDO

SERVEI OFICIAL

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 71
Tel. 62 06 74
SANTA MARIA DEL CAMI

BARTOMEU CANYELLES, S.A.

Destil·leries

SANTA MARIA

Palo Resolis - Herbes Foc i Fum

Rei Sanç, 3 - Tel. 62 01 66

distribuidora

ARTINET

- Articles de neteja
- Productes per a piscines

Plaça Can Orell, 12 - Tel. 62 07 18

Serveis
J.G. Oliver

**FONTANERIA - CALEFACCIÓ
PISCINES - ESTUFES**

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 86
Tel. 62 12 64 - Particular 62 13 36

EDUCAR I ESTIMAR

Al bon amic A. Ferretjans i a tots els meus alumnes

No, no us mal penseu, aquest escrit no és cap encíclica, ni cap sermó. Tan sols es tracta de l'esbós de quin paper podem considerar que té el mestre dins del món de l'educació.

El mestre, un personatge mític; mític en la seva història i mític en la seva figura, quasi sempre relacionada amb la fam («passar més fam que un mestre d'escola»), sempre reconegut per la societat, unes vegades alabat i d'altres desacreditat, però sempre disposat a seguir endavant amb allò en què creu i per la qual cosa dedica la seva vida: l'educació de l'infant.

És indubtable que el paper del mestre avui en dia ha canviat molt; inclús el seu nom ha canviat, ara no són mestres, són «professors», malgrat que en el més interior dels seus cors es segueixen considerant «mestres». Han canviat les tècniques educatives, ha canviat la seva formació, han canviat els continguts de l'ensenyança, ha canviat la societat, ha canviat..., però el mestre, en el fons, segueix sent el mateix. Una persona senzilla i humil, amb una gran paciència, i, sobre tot, amb un gran «amor» cap el que és el principal subjecte del seu ofici: el nin.

Tot això, juntament amb una força interna, que alguns li diuen VOCACIÓ i que més bé podríem anomenar IL·LUSIÓ, fan possible que aquest personatge segueixi, dia a dia, amb ganes, treballant per fer dels nins els membres de la societat a la qual el dia de demà els tocarà incorporar-se sense oblidar-se'n que el nin té unes qualitats pròpies i particulars que

també s'han d'adquirir o perfeccionar.

En aquest món materialista i tecnificat, no hem d'oblidar el caire humà i racional del mestre. La societat actual demana gent qualificada i l'escola, com a instrument en mans d'aquesta societat, li ha d'oferir aquests «tècnics». Però no hem de voler uns tècnics buits, com a màquines, sense sentiments. El sistema educatiu, en conseqüència, també demana uns mestres tècnics. De fet, avui el mestre és un especialista, especialista en matemàtiques, llenguatge..., però no és un especialista buit, sinó que per damunt de tot i sobre tot és especialista en «estimar»: estima als seus

alumnes.

Per altra part, el mestre és el cap visible del sistema educatiu, inmers en aquest món materialista i sense sentiment, que li exigeix un determinat producte, que si no ho fa així sorgeix una mena d'obligació que li recorda que ell és un tècnic i com a tal a d'elaborar aquell producte, és a dir, alumnes amb determinat «títol». I així, com si d'una carrera es tractàs, el mestre ha de preparar els seus alumnes, com si tots fossin iguals, com si tots tenguessin les mateixes qualitats, i haguessin d'arribar al mateix temps a la meta; però resulta que això és impossible, entre cada alumne hi ha diferències i és indubtable que en aquesta carrera uns arribaran abans que els altres. I aquí sorgeix el vertader paper del mestre, la seva vertadera funció: formar persones conscients i plenes d'il·lusió. Sí, el mestre ha de transmetre aquesta il·lusió que ell duu al dins, perquè els seus alumnes no s'enfonsin abans d'arribar a la meta, els hi ha de crear ganes de seguir endavant i de «viure», tinguin més o menys qualitats. I si realment el mestre no estima als infants no seria capaç de transmetre això.

Però el mestre també es troba sotmès a l'influència i a la tensió de la carrera, i necessita mantenir ben alta la seva il·lusió i les ganes de seguir lluitant. Necessita de l'empenta de la societat, de la col·laboració dels pares, com a implicats més directes de l'educació del seus fills, i sobre tot necessita d'un ambient plaçid i tranquil a on, a traves de l'amor i l'amistat, pugui formar uns homes complets i de bé pel futur.

Sebastià Pastor

STIL'S

Plaça Hostals 37 • Tel.: 621122

Santa Maria del Camí

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

CICLISME

A VOLTES AMB LA VOLTADORA

Amb motiu de les passades festes patronals el Club Unió Ciclista organitzà una carrera a la voltadora per a corredors alevins, infants i cadets. La participació va ser més que acceptable i la presència de públic bastant nombrosa malgrat la forta calor d'un horabaixa de juliol. Les diferents proves varen ésser competides i els espectadors varen poder gaudir d'un bon espectacle. El mateix dia els corredors de categoria juvenil del C.U.C.-Consport participaven a una altra prova fora poble. Així doncs, el club santamarier va desenvolupant les seves activitats amb normalitat, encara que «alguns» opinin que es mostra inactiu. La qüestió econòmica, però, preocupa com sempre, i més ara que l'adquisició d'un vehicle per recolzar els corredors i que ha estat pintat amb el nom del patrocinador ha fet endentejar l'entitat.

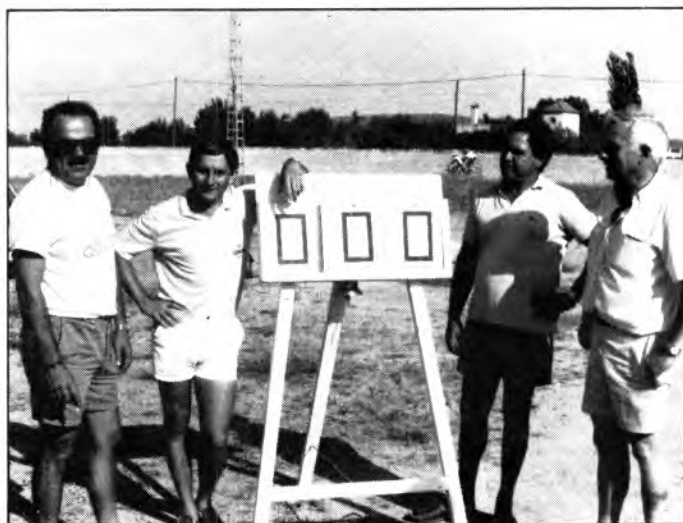
Però al marge de les activitats pròpiament ciclistes l'actualitat d'aquestes jornades ha vingut centrada principalment en l'escrit enviat pel C.U.C. al Consistori sol·licitant l'acondicionament de la voltadora i l'adopció de mesures tendents a la seva compra per part del municipi. La polèmica s'ha encetat amb la resposta de l'Ajuntament a l'esmentat escrit, una resposta un tant impertinent ja que comença acusant al club ciclista santamarier de manca d'activitat durant el present any i segueix negant en redó la possibilitat de destinat fons per arreglar la voltadora per tractar-se d'una propietat privada. Quant a la possible compra dels terrenys de Can Andria, el Consistori pren nota de la proposta del C.U.C. però no sembla que hi tenguí cap interès.

Es a dir, que ens trobam en la situació del peix que es menja la coa: la voltadora no es pot arreglar perquè és propietat privada, i no serà propietat municipal perquè a l'Ajuntament no li interessa. Amb altres paraules: el Consistori envia la voltadora a porgar fum. Per què? Per qüestions de planejament urbanístic? Per manca de capacitat financera? O simplement perquè passen olímpicament del tema i s'en surten amb excuses? Cadascú hi pot afegir els interrogants que vulgui.

Que la voltadora sigui privada no és excusa per a que l'Ajuntament, que altres vegades ha donat el seu suport, ara no en vulgui saber res del seu manteniment, perquè al cap i a la fi té una utilitat pública i a la pràctica funciona com una instal·lació esportiva municipal. L'Ajuntament podria, encara que hagués de fer-se indirectament, destinar una ajuda que servís al manco per garantir la pràctica de l'esport en condicions mínimes de seguretat.

D'altra banda, si bé és comprensible que la compra dels terrenys de Can Andria no sigui qüestió prioritària pel municipi en aquests moments en que es preveuen importants despeses en altres sectors, no és menys cert que el consistori hauria de començar a preveure tal compra en el futur tantejant ara ja el terreny, segons diuen un poc embullat, del tema.

J.S.M.

«Aquesta és la qualificació que els directius del C.U.C. donen a l'Ajuntament:000».

«Corredors cadets del C.U.C.-Consport que participaren a la carrera de les festes. D'esquerra a dreta: Toni Grau, Joan Pizà, Toni Ensenyat i Rafel Ros».

**VIVERS
SANTA
MARIA**
SAT 7117

FUTBOL

JAUME SALOM FERRER:

UN SANTAMARIER A BADALONA

En Jaume Salom Ferrer, com ja hem comentat, va assistir amb la selecció Balear de categoria Benjamí a Badalona, per participar al campionat d'Espanya de dita categoria. Poques vegades podem donar aquest tipus de notícia al nostre poble. El veim i està que no hi cap de satisfacció. Volguem parlar amb ell perquè ens explicàs un poc com va anar la seva gesta per terres catalanes.

C.- Jaume, explica-nos una mica com va esser el que vares passar.

J.- Bé, ens varen desplaçar a Badalona, ens esperaven les famílies amb les quals havien de viure durant l'estància a Catalunya. A mi en va tocar anar a casa del porter del Sant Gabriel. Ho vaig passar d'allò millor i vaig fer bons amics en aquella casa.

C.- Es a dir, que els companys del futbol sols els veies a l'hora de jugar.

J.- Sí, ja que em passava allà tot el dia jugant amb els nous companys. Els components de l'equip sols els veia al camp.

C.- Els resultats foren molt positius, segons tenim entès.

J.- Sí, ja que de quatre partits en guanyàrem dos, i poguerem arribar a les semifinals.

C.- Hi ha diferència amb els camps d'aquí o són similars?

J.- Bé, a noltros ens va tocar jugar al camp del Sant Gabriel, que és un camp molt petit, encara que de terra, cosa que va facilitar el nostre joc que estam acostumats a jugar-hi habitualment.

C.- Que penses del teu rendiment?

J.- Jo crec que ho vaig fer bé, ja que de quatre partits en vaig jugar tres, el que demostra que no ho vaig fer tan malament, pens jo.

C.- Què és el que més et va agradar?

J.- El tracte que varen tenir amb noltros les famílies que ens cuidaven, i una cosa que no estavem acostumats i que va esser la gran quantitat de públic que assistia als partits. Després el que vaig tenir oportunitat de fer nous amics.

C.- Sabem que aquest any canvies de categoria. Creus que pots conseguir tornar a una convocatòria de Selecció amb la nova categoria?

J.- Bé, jo al manco seguiré entrenant i jugant com millor sàpiga, ja que m'agradaria molt tornar-hi perquè coneixes coses noves i perquè és una satisfacció molt grossa per a

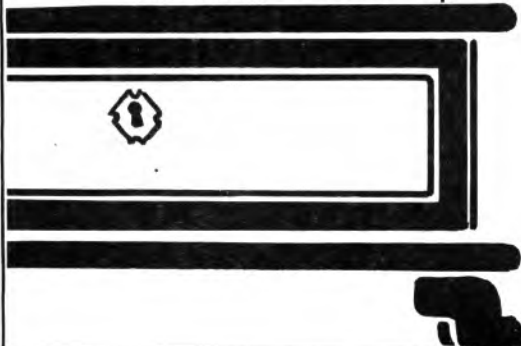

un jugador de futbol, com es anar seleccionat.

Enhorabona Jaume, i esperem que no sigui la darrera vegada que passis un fet com aquest. Volem resaltar a més, que en Jaume ha aconseguit el trofeu al jugador més regular de la categoria del nostre poble, trofeu que ens mostra amb molta satisfacció. I noltros i creim que tots també estam molt satisfets, ja que situacions com aquesta no passen cada dia. En Jaume ens demana que a veure quan surt la revista, perquè l'ha d'enviar de seguida als seus nous amics de Badalona, ja que així ho va prometre. La satisfacció que se li ves és tal, que no es pot explicar, ni falta que fa.

restauració
de mobles d'època

pau miribas, tel. 60 30 91

LLORENÇ SANS

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.^a
Telèfon 24 68 74
Palma de Mallorca

Instal.lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal.lacions BOMBES
SUMERGIDES

Carrer Casasnovas, 21
Telèfon 62 06 02
Santa Maria del Camí

FUTBOL

TONI NOGUERA:

«EL QUE MENYS HEM DE MENESTER SON CRÍTQUES

Com ja comentàrem al darrer número de Coanegra, volíem saber què serà del futbol la propera temporada i ningú més indicat per dir-ho que el seu president en Toni Noguera. Anàrem a parlar amb Toni, el qual ens va donar les seves impressions.

C- Explica-mos un poc el que pensau fer la propera temporada, començant per exemple amb el primer equip.

T- Com a primer pas, hem de suprimir l'equip d'empreses, per formar un bon equip a la tercera regional. La plantilla estarà formada aproximadament per una vintena de jugadors i el seu entrenador serà en Joan Sedeño «Xapista». Com ajudants tindrà en Pep Martínez a la preparació dels jugadors i com a delegat en Toni Canyete.

C- Creus que podeu tenir problemes amb una plantilla tan ample?

T- Crec que no, ja que aquesta gent té ganes de jugar, al manco aniran als entrenaments, no com l'any passat que sols eren cinc o sis, i els que vulguin jugar hauran de fer feina, i molta, per guanyar-se un lloc dins l'equip titular.

C- Hi ha equip per poder pujar amb garanties o manca qualque jugador determinat?

T- Sincerament, crec que falta un porter amb garanties i un davanter centre que marqui gols amb freqüència. Amb la resta de la plantilla hi ha gent que per jugar dins aquesta categoria els sobra el futbol que tenen si volen jugar.

C- La plantilla juvenil tal vegada sigui la més problemàtica. Com la veus?

T- Bé, la plantilla juvenil, com sabem, l'any passat va esser la més problemàtica, ja que al final de temporada tot es va «desmadrar», ningú anava als entrenaments, no hi havia disciplina, etc. Aquest any evidentment no volem que passi així.

Per començar, tenen un entrenador nou, que tots coneixem, com és en Pep Martínez, que vol disciplina. La plantilla igual que l'equip Amateur estarà format per una vintena de jugadors, i el que voldriem és que l'equip pujàs de categoria. Ara bé, els jugadors són els primers que han de complir amb la seva tasca, anant als entrenaments, havent una fèrrea disciplina i procurant que no passi el que va passar l'any passat. Aquest equip el passat dimarts ja va començar els entrenaments, perquè tornen a participar al

torneig de Llum a Montuïri, juntament amb els equips de Montuïri, Espanya de Lluçmajor. Esperam fer millor paper que l'any passat.

C- Anem ara amb els infants.

T- Els infants també aniran a Montuïri, l'equip presentarà el 7 d'agost, uns vint jugadors. Serà un equip per jugar dins segona regional i fer un paper per quedar a mitjan taula de la classificació, sempre que no hi hagui res de nou, ja que els millors jugadors han passat a l'equip juvenil degut a l'edat, i bastants components de la plantilla, seran

Viver HORTUS

La major exposició de Mallorca
de plantes ornamentals

Cami de Coanegra s/n. - Tel. 62 02 79

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes
*Moto-serra ECHO
*Moto-cultor PIVA
*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

jugadors de l'equip infantil de l'any passat que igualment per l'edat han hagut de canviar de categoria. El principal problema que tenim actualment és que els dos porters estan lesionats, i pot ésser greu en cas de que no es recuperin a temps de començar la temporada.

C- Que ens pots dir de l'equip Aleví?

T- Bé, serà l'equip de cada any, és a dir un equip per ensenyar els al·lots a jugar a futbol, el mateix que amb el benjamí. El problema que pot tenir l'equip aleví és que encara no es sap cert si en Lluís Barrales serà el seu entrenador. Quant als alevins, podem dir exactament el mateix que els alevins.

C- Si no anam equivocats, pareix ésser que hi ha hagut canvis a la directiva.

T- Bé, a la directiva sols et puc dir que hi va haver un parell d'ells que varen dimitir, i que s'han incorporat noves persones. Vull resaltar que el que sigui directiu ho és perquè te ganes de fer feina i lluitar perquè el Club vagi el més amunt possible. No he expulsat ningú ni he tret ningú. Sols vull el que n'he començat abans.

C- Com estan les gestions amb el greu problema que té el camp de futbol que es la deficient il·luminació actual, ja començades en el seu dia?

T- Bé, és cert que és un greu problema, però l'únic que et puc dir, és que el Betis, al dinar que varem fer al foro de Mallorca, ens va prometre que al final d'aquest any, si no hi ha res de nou, els llums estaran col·locats al camp.

C- Ja que has anomenat el dinar del foro, explica-mos com va anar.

T- Com ja varem fer l'any passat, a final de temporada, es va fer el dinar per tancar la mateixa, al qual acudiren unes cent quaranta persones. Es va entregar a cada jugador un petit obsequi com a record de la temporada i com sempre es varen donar les gràcies als assistents per l'ajuda donada i pregant perquè al proper any la cosa anàs millor.

C- Pareix ésser que aquest any la gestió econòmica no ha estat tan solvent com la temporada passada en que vareu presentar un superàvit de més de cent mil pts.

T- És cert. Enguany, després d'haver pagat totes les despeses, el dinar de final de temporada, etc, hem quedat com aquell que diu empatats. No hem tengut dèficit, però tampoc hem guanyat. Tal vegada la causa sigui que les subvencions no han estat totes les que volíem, sols hem tengut la de l'Ajuntament, hem fet menys socis, n'hi ha que encara no han pagat la quota de la temporada passada. Coses que no haurien de passar, però passen.

C- Aquest any no hi ha hagut viatge a Itàlia?

T- No, i no perquè no estiguéssim convidats. Realment el que ha passat ha estat problemes de notes escolars a molts de components de la plantilla infantil.

C- Està ben clar. Sabem que hi ha una notícia que pot ésser espectacular com és la de passar controls metges periòdicament a tots els jugadors. Que ens pot dir d'això?

T- Si, és cert que hem arribat a un acord amb el metge Jaume, un acord econòmic, amb un preu més o manco assequible, per dur un control metge amb els jugadors, esperem que es pugui fer cada quinze dies més o manco. Cada jugador tindrà la seva fitxa i estarà controlat dins les possibilitats que tenim.

C- Què més voldries afegir?

T- Aquest any esper que els pares, en cas de que creguin que hi hagi alguna cosa que trobin que està mal feta, que ho diguin, que si està dins les nostres mans ho sol·lucionarem. Ara bé, el que no hem de menester són crítiques. Tots som humans i ens podem equivocar. Venc a dir que ningú és perfecte. Però mentres tant, el qui mana dins l'equip és l'entrenador. Si ell troba que ha de posar un jugador o l'altre així ho farà, perquè li toca, i no l'han de criticar com fan dos o tres d'ells dins cada equip, perquè sols el que fan es «picar» als altres. Procuram fer-ho el millor possible. Desde que jo som president, cada any per Nadal hi ha hagut «aguinaldo». A final de temporada hem fet dinar, hem gastat tots els doblers darrera els jugadors, han tengut trofeus, etc, etc, etc. Per això dic i repetesc que no volem crítiques, que ja tenim molts de problemes, i menys d'aquest tipus. El que hem de menester és ajuda, perquè fer jugar un al·lot a futbol, encara que molts no ho creguin, costa molts de doblers.

Podriem estar parlant amb en Toni hores i no acabariem mai la conversa. Queda clar que la voluntat d'aquest col·lectiu es fer les coses ben fetes. En Toni és el primer que ho demostra. Esperem que els que som darrera de tot aquest mon ho poguem entendre, i a ben segur que les coses si no del tot, sortiran molt millor com fins ara ha succeït.

Fusteria

Martorell

Taller:
Bartomeu Pasqual

Tenda:
Carrer Llarg, 89

FONER

**MINYO
INFANT
ESPORT**

Plaça dels Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMÍ

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

fusteria

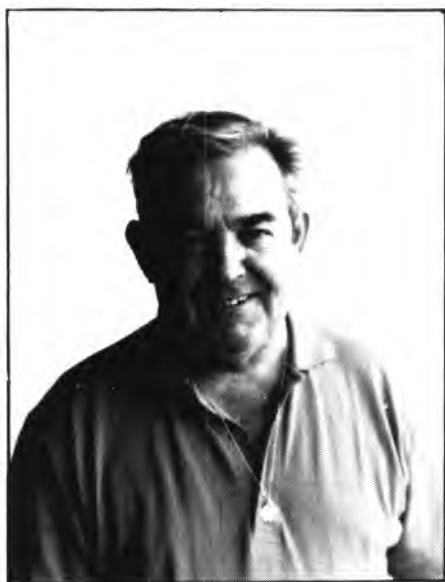
Bartomeu Canyelles Rubí

**TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

ENTRE FOGONS

ARENGADES FREGIDES

Per fer un bon plat, no és menester gran dificultats, ni una llarga llista d'ingredients, això ho ha demostrat en Joan Pizà, amb les seves arengades

fregides, que segons ens ha dit són molt bones de fer, i que tots els que les han tastades han deixat es plat ben net.

INGREDIENTS: Per a quatre persones.

4 arengades
1 o 2 cabesses d'all
1 manat de grells
1 kg. de tomàtiques
1 manadet de julivert

oli

PREPARACIÓ

Es fregeixen ses arengades, si es volen dessalar s'han de posar cinc hores amb llet, amb una o dues cabesses d'all, després es treuen i amb es mateix oli es fregeixen es grells i ses tomàtiques tot tallat petit. Quan és quasi cuit s'hi tornen posar ses arengades, amb un «picadillo» d'all i julivert, es deixa coure uns cinc minuts. I ara només fa falta un pa blanc, una botella de vi negre i unes bones olives, ens diu en Joan per acabar.

M.C.

FOTO COMENTADA

EL VANDALISME DESNORMALITZADOR

Podem comprovar a aquesta imatge com els tímids intents de normalitzar la nostra llengua al carrer són combatuts per exaltats espanyolistes, és a dir, pels que s'anomenen escamots de combat neofeixistes. Gairebé tots els senyals que ens indiquen per anar a Sencelles han estat esguerrats i canviats per «Sancellas», a cop de spray, en un intent de castellanitzar una cosa tan

incastellanitzable com els topònims mallorquins (Per què no han posat «Sinellas», posats a fer desbarats?).

Animalades semblants han fet amb els noms d'altres pobles. Recobrar la nostra llengua al carrer és i serà una feina difícil, però s'ha de seguir endavant malgrat les accions de genteta ignorant i carregada de mala fe.

coanegra

**PUBLICACIÓ
DE L'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ**

DEPÓSIT LEGAL
P.M. 381-1981

EDITA
Obra Cultural Balear
Dr Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ

Maria Amengual
Bernat Calafat
Pere Josep Calafat
Magdalena Canyelles
Ramón Canyelles
Mateu Morro
Rafel Pizà
Joan Serra
Mateu Vich

COL·LABOREN

Andreu Bestard
Bernat Cabot
Antoni-Lluc Ferrer
Grup Migjorn
Sebastià Pastor

PORTADA

Fotografia de Rafel Pizà

FOTOGRAFIES

Rafel Pizà

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ I PUBLICITAT

Joan Alcover, 11
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A

Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles firmats en aquesta revista sols expressen l'opinió dels seus autors.